

JC 2017 37

04/01/2018

Окончателни насоки

Съвместни насоки по член 17 и член 18, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/849 относно опростената и разширената комплексна проверка на клиента и факторите, които кредитните и финансовите институции трябва да вземат предвид при оценяване на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма, свързан с индивидуални делови взаимоотношения и случайни сделки

Насоки за рисковите фактори

Спазване на насоките и задълженията за докладване

Статут на съвместните насоки

Настоящият документ съдържа съвместни насоки, издадени в съответствие с членове 16 и 56, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение № 2009/78/ЕО на Комисията; Регламент (ЕС) № 1094/2010 за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване); и Регламент (ЕС) № 1095/2010 за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари) — „регламентите за Европейските надзорни органи (ЕНО)“. Съгласно член 16, параграф 3 от регламентите за ЕНО, компетентните органи и финансовите институции полагат всички усилия за спазване на насоките.

В съвместните насоки е представено становището на ЕНО за подходящите надзорни практики в Европейската система за финансов надзор или за това как следва да се прилага правото на Съюза в дадена област. Компетентните органи, за които се отнасят тези съвместни насоки, трябва да ги спазват, като ги включат по подходящ начин в своите надзорни практики (напр. като изменят правната си рамка или надзорните процеси), включително когато съвместните насоки се отнасят основно към институциите.

Изисквания за докладване

Съгласно член 16, параграф 3 от регламентите за ЕНО (*в срок от два месеца от публикуването на преводите на уебсайтовете на ЕНО – 05/03/2018*) компетентните органи са длъжни да уведомят съответния ЕНО дали спазват или възнамеряват да спазват съвместните насоки, а в противен случай — за причините за неспазването им. При липса на уведомление в този срок съответният ЕНО счита, че компетентните органи не спазват изискването за уведомяване. Уведомленията следва да се изпратят на адреси [compliance@eba.europa.eu, compliance@eiopa.europa.eu и compliance@esma.europa.eu] като в полето „Тема“ се посочи ‘JC/GL/2017/37. На уебсайтовете на ЕНО са публикувани образци на уведомления. Уведомленията следва да се подават от лица, оправомощени да докладват за наличието на съответствие от името на своите компетентни органи.

Уведомленията се публикуват на уебсайтовете на ЕНО в съответствие с член 16, параграф 3.

Дял I — Предмет, обхват и определения

Предмет

1. Настоящите насоки определят факторите, които дружествата следва да отчетат при оценяване на риска от изпирането на пари и финансирането на тероризма (ИП/ФТ), свързан с деловите взаимоотношения или случайна сделка. Те също така определят начините, по които дружествата следва да коригират степента на своите мерки за комплексна проверка на клиента (МКП) по начин, който е съразмерен на установения риск от ИП/ФТ.
2. Предмет на насоките са оценките на риска на индивидуални делови взаимоотношения и случайни сделки, но дружествата могат да ги използват *mutatis mutandis* при оценката на риска, свързан с ИП/ФТ в своята дейност в съответствие с член 8 от Директива (ЕС) 2015/849.
3. Описаните в настоящите насоки фактори и мерки не са изчерпателни и дружествата следва да вземат предвид и други фактори и мерки по целесъобразност.

Обхват

4. Адресати на настоящите насоки са кредитните и финансовите институции, както са определени в член 3, параграф 1 и член 3, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/849 и компетентните органи, отговорни за надзора на спазването от тези дружества на техните задължения във връзка с мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма (ИП/ФТ).
5. Компетентните органи следва да използват тези насоки при оценка на адекватността на оценката на риска на дружествата и политиките и процедурите за превенция срещу ИП/ФТ.
6. Компетентните органи следва също да отчетат степента, до която тези насоки могат да служат за основа на оценката на риска от ИП/ФТ, свързан с техния сектор, която е част от основания на анализ на риска подход в рамките на надзорния процес. ЕНО са издали насоки във връзка с основания на риска подход в рамките на надзорния процес, в съответствие с член 48, параграф 10 на Директива (ЕС) 2015/849.
7. Спазването на европейския режим на финансови санкции е извън обхвата на настоящите насоки.

Определения

8. За целта на настоящите насоки се прилагат следните определения:

- „компетентни органи“ означава органите, компетентни за гарантиране на спазването от страна на дружествата на изискванията на Директива (ЕС) 2015/849, както е транспонирана от националното законодателство¹.
- „дружества“ означава кредитни институции и финансови институции, както е определено в член 3, параграфи 1 и 2 от Директива (ЕС) 2015/849.
- „юрисдикции, свързани с по-висок риск от ИП/ФТ“ означава държавите, които въз основа на оценка на рисковите фактори, изложени в Дял II на настоящите насоки, са с по-висок риск от ИП/ФТ. Този термин включва, но не се ограничава до „високорискови трети държави“, които се определят като държави със стратегически недостатъци в системите им за противодействие на ИП/ФТ, представляващи съществена заплаха за финансовата система на Съюза (член 9 от Директива (ЕС) 2015/849).
- „случайна сделка“ означава сделка, която не се осъществява като част от делови взаимоотношения, както е определено в член 3, параграф 13 от Директива (ЕС) 2015/849.
- „обединена сметка“ означава банкова сметка, открита от клиент, например адвокат или нотариус, за държане на парите на техните клиенти. Парите на клиентите ще бъдат обединени, но клиентите няма да могат пряко да нареждат на банката да осъществява сделки.
- „риск“ означава въздействието и вероятността от осъществяването на ИП/ФТ. Рискът се отнася до присъщия риск, т.е. нивото на риска, който съществува преди редуцирането му. Това не се отнася за остатъчния риск, т.е. нивото на риска, който остава след редуциране.
- „рискови фактори“ означава променливи величини, които поотделно или в съчетание, могат да увеличат или намалят риска от ИП/ФТ, създаден от индивидуални делови взаимоотношения или случайна сделка.
- „основан на анализ на риска подход“ означава подход, при който компетентните органи и дружествата установяват, оценяват и разбират рисковете, свързани с противодействие на ИП/ФТ, на които са изложени дружествата и предприемат мерки, свързани с ИП/ФТ, които са пропорционални на тези рискове.
- „произход на финансови средства“ означава произхода на средствата, които участват в делови взаимоотношения или случайна сделка. Той включва както дейността, от която са получени средства, използвани в деловите взаимоотношения, например заплатата на клиента, така и начина, по който средствата на клиента са прехвърлени.

¹ Член 4, параграф 2, подточка ii) от Регламент (ЕС) № 1093/2010, член 4, параграф 2, подточка ii) от Регламент (ЕС) № 1094/2010; член 4, параграф 3, подточка ii) от Регламент (ЕС) № 1093/2010.

- „източник на богатство“ означава произхода на общото богатство на клиента, например наследство или спестявания.

Дял II — Оценка и управление на риска: общи положения

9. Настоящите насоки се състоят от две части. Дял II е общ и се прилага за всички дружества. Дял III е специфичен за сектора. Дял III е непълен сам по себе си и трябва да се разглежда във връзка с Дял II.

10. Подходът на дружествата към оценяването и управлението на риска от ИП/ФТ, свързан с деловите взаимоотношения и случайни сделки следва да включва:

- Оценки на риска, свързан с дейността.

Свързаните с дейността оценки на риска следва да помагат на дружествата да разберат кога са изложени на риск от ИП/ФТ и на кои области от дейността си следва да дадат приоритет в борбата срещу ИП/ФТ. За тази цел и в съответствие с член 8 от Директива (ЕС) 2015/849, дружествата следва да установят и оценят риска от ИП/ФТ, свързан с продуктите и услугите, които предлагат, с юрисдикциите, в които извършват дейност, с клиентите, които привличат, и със сделките и механизмите за доставка, които използват за обслужване на своите клиенти. Действията, които дружествата предприемат за установяване и оценка на риска от ИП/ФТ в своята дейност, трябва да бъдат пропорционални на естеството и размера на всяко дружество. Дружества, които не предлагат сложни продукти или услуги и които имат ограничена или нямат международна експозиция, може да не се нуждаят от прекалено комплексна или сложна оценка на риска.

- Комплексна проверка на клиента.

Дружествата следва да използват констатациите от оценката на риска, свързан с дейността, за да вземат обосновано решение относно подходящото равнище и вид на комплексната проверка на клиента, която ще се прилага към индивидуални делови взаимоотношения и случайни сделки.

Преди встъпване в делови взаимоотношения или извършване на случайна сделка, дружествата следва да прилагат първоначална комплексна проверка на клиента в съответствие с член 13, параграф 1, букви а), б) и в) и член 14, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/849. Първоначалната комплексна проверка на клиента следва да включва най-малко отчитащи риска мерки за:

- i. идентифициране на клиента и, когато е приложимо, на действителния собственик или законните представители на клиента;

- ii. проверка на самоличността на клиента въз основа на надеждни и независими източници и, когато е приложимо, проверка на самоличността на действителния собственик по такъв начин, че дружеството се е уверило, че знае кой е действителният собственик; и
- iii. установяване на целта и планираното естество на деловите взаимоотношения.

Дружествата следва да коригират обхвата на първоначалните МКП въз основа на оценката на риска. Когато рискът, свързан с делови взаимоотношения, е нисък и доколкото е разрешено от националното законодателство, дружествата могат да прилагат мерки за опростени МКП. Когато рискът, свързан с деловите взаимоотношения, е нараснал, дружествата трябва да прилагат разширени МКП.

- Получаване на цялостна представа.

Дружествата следва да съберат достатъчно информация, за да се уверят, че са установили всички значими рискови фактори, включително, когато е необходимо, чрез прилагането на допълнителни МКП, и да оценят тези рискови фактори за получаване на цялостна представа за риска, свързан с дадени делови взаимоотношения или случайна сделка. Дружествата следва да имат предвид, че посочените в настоящите насоки рискови фактори не са изчерпателни и не се очаква дружествата да отчетат всички рискови фактори във всички случаи.

- Наблюдение и преглед

Дружествата трябва да поддържат своята оценка на риска актуална и да я подлагат на преглед². Дружествата трябва да наблюдават сделките, за да гарантират, че те са в съответствие с рисковия профил и стопанската дейност на клиента и, ако е необходимо, да проверят източника на средствата за разкриване на възможно ИП/ФТ. Те трябва също така да поддържат актуални документите, данните или информацията, които притежават, с цел да се установи дали рискът, свързан с деловите взаимоотношения, се е променил³.

Оценки на риска: методология и рискови фактори

11. Оценката на риска следва да се състои от две отделни, но свързани действия:

- a. идентифициране на риска от ИП/ФТ; и
- b. оценката на риска от ИП/ФТ.

² Член 8, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/849.

³ Член 13, параграф 1, буква г) от Директива (ЕС) 2015/849.

Идентифициране на риска от ИП/ФТ

12. Дружествата следва да установят на какви рискове от ИП/ФТ те са или биха били изложени в резултат на встъпване в делови взаимоотношения или извършването на случайна сделка.
13. При идентифицирането на рисковете от ИП /ФТ, свързани с делови взаимоотношения или случайна сделка, дружествата следва да отчетат съответните рискови фактори, включително кой е клиентът им, държавите или географските области, в които те извършват дейност, конкретните продукти, услуги и сделки, които клиентът изисква, и механизмите, които дружеството използва за предоставяне на тези продукти, услуги и сделки.

Източници на информация

14. Ако е възможно, информацията относно рисковите фактори, свързани с ИП/ФТ, следва да се получава от разнообразни източници, независимо дали са достъпни индивидуално или чрез инструменти, достъпни на пазара, или бази данни, които обединяват информация от няколко източника. Дружествата следва да определят вида и броя на източниците въз основа на оценка на риска.
15. Дружествата трябва винаги да отчитат следните източници на информация:
 - наднационалната оценка на риска на Европейската комисия;
 - информация от правителството, например националните оценки на риска, политически изявления и предупреждения на правителството и обяснителни меморандуми на съответните законодателни актове;
 - информация от надзорните органи, например насоки и съображенията, формулирани в законово установени глоби;
 - информация от звената за финансово разузнаване (ЗФР) и правоприлагащи агенции, например доклади за заплахи, предупреждения и типологии; и
 - информация, получена като част от първоначалния процес на комплексна проверка на клиента.
16. Други източници на информация, които дружествата могат да използват в тази връзка, могат да включват, наред с другото:
 - собствените познания и професионален опит на дружеството;
 - информация от браншови организации, например типологии и възникващи рискове;
 - информация от гражданското общество, например индекси за корупция и доклади по държави;
 - информация от международни органи по стандартизация, например съвместни доклади за оценка или правно необвързващи черни списъци;

- информация от достоверни и надеждни публични източници, например доклади във вестници с добра репутация;
- информация от достоверни и надеждни търговски организации, например доклади за риска и разузнавателни такива; и
- информация от статистически организации и академичните среди.

Рискови фактори

17. Дружествата следва да имат предвид, че изброените рискови фактори не са нито изчерпателни, нито се очаква дружествата да вземат предвид всички рискови фактори във всички случаи. Дружествата следва да имат цялостна представа за риска, свързан със случая, и да имат предвид, че освен ако Директива (ЕС) 2015/849 или националното законодателство не постановяват друго, наличието на изолирани рискови фактори не е задължително да премести дадено отношение в по-висока или по-ниска рискова категория.

Рискови фактори, свързани с клиента

18. При установяване на риска, свързан с техните клиенти, включително действителните собственици на клиентите им⁴, дружествата следва да отчетат риска, свързан със:
- a. стопанската или професионалната дейност на клиента и на действителния собственик на клиента;
 - b. репутацията на клиента и на действителния собственик на клиента; и
 - c. естеството и поведението на клиента и на действителния собственик на клиента.
19. Рисковите фактори, които могат да бъдат от значение при отчитането на риска, свързан със стопанската дейност или професионалната дейност на клиента или действителния собственик на клиента включват:
- Свързан ли е клиентът или действителният собственик със сектори, които обикновено се свързват с по-висок риск от корупция, например строителство, фармацевтични продукти и здравеопазване, търговия с оръжие и отбрана, добивната промишленост или обществени поръчки?
 - Свързан ли е клиентът или действителният собственик със сектори, които се характеризират с по-висок риск от ИП/ФТ, например определени дейности по парични преводи, казина или търговци на ценни метали?

⁴ За насоки относно рисковите фактори, свързани с бенефициерите на животозастрахователни полици, прочетете Дял III, Глава 7.

- Свързан ли е клиентът или действителният собственик със сектори, които включват значителни суми пари в брой?
 - Когато клиентът е юридическо лице или правно образувание, каква е целта на създаването му? Например, какво е естеството на тяхната дейност?
 - Клиентът има ли политически връзки, например дали е видна политическа личност, или негов действителен собственик е видна политическа личност? Клиентът или действителният собственик имат ли някакви други значими връзки с видна политическа личност, например дали някой от директорите на клиента е видна политическа личност, и ако е така, дали те упражняват значителен контрол върху клиента или действителния собственик? Когато клиентът или неговият действителен собственик е видна политическа личност, дружествата трябва винаги да прилагат разширени МКП в съответствие с член 20 от Директива (ЕС) 2015/849.
 - Клиентът или действителният собственик заема ли друга важна позиция, или се ползва с широка обществена известност, която би могла да им даде възможност за злоупотреба с това положение за лично облагодетелстване? Например, дали те са местни или регионални висши държавни служители с възможност да влияят върху възлагането на обществени поръчки, вземащи решения членове на знакови спортни организации или физически лица, които са известни с влиянието си върху правителството и други лица на ръководни постове?
 - Клиентът юридическо лице ли е, което попада в обхвата на изисквания за оповестяване, които гарантират, че информацията за действителния собственик на клиента е публично достъпна и надеждна, например публични дружества, които се котираат на борсата, където подобно оповестяване е условие за допускане?
 - Дали клиентът — кредитна или финансова институция, която извършва действия за своя сметка, е от юрисдикция с ефективна уредба за превенция срещу ИП/ФТ, и осъществен ли е надзор върху него за спазването на задълженията за борба с ИП/ФТ на местно равнище? Има ли доказателства, че клиентът е бил обект на надзорни санкции или принудително изпълнение за неизпълнение на задълженията за противодействие на ИП/ФТ или по-широки изисквания за поведение през последните години?
 - Клиентът орган на публичната администрация ли е, или предприятие от юрисдикция с ниски нива на корупция?
 - Информацията за клиента или действителния собственик в съответствие ли е с това, което дружеството знае за неговата предишна, настояща или бъдеща стопанска дейност, оборота на дейността, произхода на средствата и източника на богатство на клиента или действителния собственик?
20. Следните рискови фактори могат да бъдат значими, когато се отчита рискът, свързан с репутацията на клиента или на действителните собственици:

- Съществува ли негативна информация за клиента в медиите или в други значими източници на информация, например има ли твърдения за престъпност или тероризъм, които уличават клиента или действителния собственик? Ако е така, те надеждни и достоверни ли са? Дружествата следва да определят достоверността на твърденията, наред с други съображения въз основа на качеството и независимостта на източника на данни и постоянството на тези твърдения. Дружествата следва да отбележат, че липсата на осъдителни присъди само по себе си може да не бъде достатъчно за отхвърляне на твърденията за нарушения.
 - Клиентът, действителният собственик или лице, за което е публично известно, че е тясно свързано с тях, имало ли е активи, предмет на заповед поради административни или наказателни производства или обвинения в тероризъм или финансиране на тероризма? Разполага ли дружеството с достатъчни основания да подозира, че на клиента или действителния собственик или лице, за което е публично известно, че е тясно свързано с тях, в някакъв момент в миналото, е наложен заповед на активи?
 - Знае ли дружеството дали клиентът или действителният собственик е бил обект на доклад за съмнителни операции в миналото?
 - Има ли дружеството вътрешна информация за почтеността на клиента или действителния собственик, получена например в хода на дългогодишни делови взаимоотношения?
21. Следните рискови фактори могат да бъдат относими при отчитане на риска, свързан с естеството и поведението на клиента или действителния собственик; дружествата следва да отбележат, че не всички от тези рискови фактори ще бъдат очевидни в началото; те могат да възникнат едва щом деловите взаимоотношения бъдат установени:
- Дали клиентът има основателни причини за непредставяне на убедителни доказателства за своята самоличност, може би защото търси убежище?⁵
 - Има ли дружеството някакви съмнения относно верността или точността на самоличността на клиента или на действителния собственик?
 - Има ли признаци, че е възможно клиентът да се стреми да избягва установяването на делови взаимоотношения? Например желае ли клиентът да извършва една операция или няколко еднократни операции, когато установяването на делови взаимоотношения може да има икономически смисъл в по-голяма степен?
 - Структурата на собствеността и контрола на клиента прозрачна и целесъобразна ли е? Ако структурата на собствеността и контрола на клиента е сложна или непрозрачна, съществува ли очевидно търговско или законно основание?

⁵ ЕБО е издал „Становище относно прилагането на мерки за комплексна проверка на клиента за клиенти, които са лица от високорискови трети държави или територии, търсещи убежище“, вж. <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1359456/EBA-Op-2016-07+%28Opinion+on+Customer+Due+Diligence+on+Asylum+Seekers%29.pdf>.

- Дали клиентът емитира акции на приносител или има номинирани акционери?
- Дали клиентът е юридическо лице или правен субект, които биха могли да бъдат използвани като инструмент за управление на активи?
- Съществува ли основателна причина за промени в структурата на собствеността и контрола на клиента?
- Дали клиентът желае операции, които са сложни, необичайни или неочаквано големи или имат необичайна или неочаквана тенденция без явна икономическа или законна цел или надеждно търговско основание? Има ли основания за подозрение, че клиентът се опитва да избегне конкретни прагове, като определените в член 11, буква б) от Директива (ЕС) 2015/849 и националното право, ако е приложимо?
- Дали клиентът изисква ненужни или прекомерни нива на поверителност? Например дали клиентът не е склонен да споделя информация за комплексната проверка на клиента или изглежда, че желае да прикрие истинското естество на дейността си?
- Може ли източникът на богатство или произходът на средства на клиента или действителния собственик да бъде лесно обяснен, например чрез тяхната професия, наследство или инвестиции? Правдоподобно ли е обяснението?
- Използва ли клиентът продуктите и услугите по очаквания при установяването за първи път на деловите взаимоотношения начин?
- Когато клиентът е чуждестранно лице, би ли могло неговите нужди да бъдат по-добре обслужвани другаде? Съществува ли надеждна икономическа и правна обосновка, клиентът да търси точно тази финансова услуга? Дружествата следва да имат предвид, че член 16 от Директива 2014/92/ЕС предвижда правото на клиентите, които пребивават законно в Съюза, да получат основна платежна сметка, но това право се прилага само в степента, в която кредитните институции могат да спазват своите задължения за превенция срещу ИП/ФТ⁶.
- Дали клиентът е организация с нестопанска цел, с чиято дейност би могло да се злоупотреби с цел финансиране на тероризъм?

Държави и географско разположение

22. При определянето на риска, свързан с държави и географско разположение, дружествата следва да преценят риска, свързан със:

- a. юрисдикциите, в които са установени клиентът и действителният собственик;
- b. юрисдикциите, които са основни места на стопанска дейност на клиента и действителния собственик; и

⁶ Вж. по-специално член 1, параграф 7 и член 16, параграф 4 от Директива 2014/92/ЕС.

- с. юрисдикциите, с които клиентът и действителният собственик имат значими лични връзки;

23. Дружествата следва да имат предвид, че естеството и целта на бизнес отношенията често определят относителната важност на рисковите фактори, свързани с отделните държави и географското разположение (вж. също точки 36—38). Например:

- Когато средствата, използвани в деловите взаимоотношения, са били генерирани в чужбина, равнището на предикатните престъпления, свързани с изпиране на пари и ефективността на правната система на държавата, ще бъдат от особено значение.
- Когато средствата са получени от или са изпратени до юрисдикции, в които е известно, че има групи, извършващи терористични престъпления, дружествата следва да обмислят в каква степен това би могло да се очаква или може да даде повод за подозрение, въз основа на информацията на дружеството за целта и естеството на деловото взаимоотношение.
- Когато клиентът е кредитна или финансова институция, дружествата следва да отделят особено внимание на адекватността на националната уредба за превенция срещу ИП/ФТ и на ефективността на надзора върху мерките срещу ИП/ФТ.
- Когато клиентът е правно образувание или тръст, дружествата следва да вземат предвид степента, до която държавата, в която клиентът и, където е приложимо, действителният собственик са регистрирани в съответствие с международните стандарти за данъчна прозрачност.

24. Рисковите фактори, които дружествата следва да вземат предвид при определяне на ефективността на уредбата на дадена юрисдикция за противодействие на ИП/ФТ, включват:

- Държавата определена ли е от Комисията като имаща стратегически слабости в националната си уредба за противодействие на ИП/ФТ, в съответствие с член 9 от Директива (ЕС) 2015/849? За дружества, които работят с физически или юридически лица, пребиваващи или установени в трети държави, които Комисията е определила като представляващи висок риск от ИП/ФТ, дружествата трябва винаги да прилагат разширени МКП⁷.
- Има ли информация от повече от един сигурен и надежден източник за качеството на механизмите за противодействие на ИП/ФТ на юрисдикцията, включително информация за качеството и ефективността на прилагането на нормативните изисквания и надзор? Примерите за възможни източници включват доклади за взаимна оценка на Специалната група за финансови действия (FATF) или регионалните органи от типа на FATF (добра отправна точка е обобщената оценка, основните констатации и оценката на спазването на Препоръки 10, 26 и 27 и Незабавни резултати 3 и 4), списъка на FATF с високорисковите и отказващи

⁷ Член 18, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/849.

сътрудничество юрисдикции, оценки на Международния валутен фонд (МВФ) и доклади на Програмата за оценка на финансовия сектор. Дружествата следва да имат предвид, че членството в Специалната група за финансови действия или регионалните органи от типа на FATF (напр. MoneyVal) не означава само по себе си, че режимът за противодействие на ИП/ФТ на юрисдикцията е подходящ и ефективен.

Дружествата следва да имат предвид, че Директива (ЕС) 2015/849 не признава „еквивалентност“ на трети държави и че списъците на държавите членки на ЕС с еквивалентни юрисдикции вече не се поддържат. Доколкото е разрешено от националното законодателство, дружествата следва да могат да определят юрисдикции с по-нисък риск в съответствие с настоящите насоки и приложение II от Директива (ЕС) 2015/849.

25. Рисковите фактори, които дружествата следва да вземат предвид при определяне на равнището на риска, свързан с финансиране на тероризма за дадена юрисдикция, включват:
- Има ли информация, например от правоприлагащи органи или сигурни и надеждни медийни източници, която предполага, че дадена юрисдикция предоставя финансиране или подкрепа за терористични дейности или че за групите, които извършат терористични престъпления, е известно, че оперират в държавата или на територията?
 - Юрисдикцията обект ли е на финансови санкции, ембарго или мерки, които са свързани с тероризъм, финансирането на тероризма или разпространението на оръжия за масово унищожение, издадени например от Организацията на обединените нации или от Европейския съюз?
26. Рисковите фактори, които дружествата следва да вземат предвид при определяне на степента на прозрачност и спазването на данъчното законодателство на дадена юрисдикция, включват:
- Има ли информация от повече от един сигурен и надежден източник, че държавата се счита за спазваща международните стандарти за данъчна прозрачност и обмен на информация? Има ли доказателства, че съответните правила се прилагат ефективно на практика? Примери за възможни източници включват доклади от Световния форум относно прозрачността и обмена на информация за данъчни цели на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), които оценяват юрисдикциите за целите на данъчната прозрачност и обмен на информация; оценки на ангажимента на юрисдикцията за автоматичен обмен на информация на базата на Общия стандарт за предоставяне на информация; оценки на спазването на Препоръки на FATF 9, 24 и 25 и Незабавни резултати 2 и 5 от Специалната група за финансови действия или регионалните органи от типа на FATF; и оценки на МВФ (напр. оценки от персонала на МВФ на офшорни финансови центрове).

- Юрисдикцията ангажирала ли се е и въвела ли е ефективно общия стандарт за предоставяне на информация относно автоматичния обмен на информация, който Г-20 прие през 2014 г.?
 - Юрисдикцията въвела ли е надеждни и достъпни регистри на действителните собственици?
27. Рисквите фактори, които дружествата следва да вземат предвид при определяне на равнището на риска, свързан с предикатни престъпления, представляващи изпиране на пари, включват:
- Има ли информация от достоверни и надеждни публични източници относно равнището на предикатни престъпления, свързани с изпирането на пари, изброени в член 3, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/849, например корупция, организирана престъпност, данъчни престъпления и тежки измами? Примерите включват индекси за възприемане на корупцията; доклади на ОИСР за държавите относно изпълнението на Конвенцията на ОИСР за борба с подкупите; и Доклада на Службата на ООН за наркотиците и престъпния свят.
 - Има ли информация от повече от един сигурен и надежден източник за капацитета на разследващата и съдебна система на юрисдикцията за ефективното разследване и наказателно преследване на тези престъпления?

Рискови фактори, свързани с продукти, услуги и сделки

28. При установяването на риска, свързан с техните продукти, услуги или сделки, дружествата следва да отчетат риска, свързан със:
- a. нивото на прозрачност, или непрозрачност, които продуктът, услугата или сделката могат да понесат;
 - b. сложността на продукта, услугата или сделката; и
 - c. стойността или размера на продукта, услугата или сделката.
29. Рисквите фактори, които могат да бъдат от значение при преценката на риска, свързан с продукт, услуга или прозрачност на сделка, включват:
- До каква степен продуктите или услугите позволяват на клиента или действителния собственик или на структури на бенефициера да останат анонимни или улесняват прикриването на тяхната самоличност? Примери за такива продукти и услуги включват акции на приносител, доверителни депозити, офшорни инструменти и някои тръстове, и юридически лица, например фондации, които могат да бъдат структурирани така, че да се възползват от анонимността и да позволят сделки с дружества — пощенски кутии или дружества с номинирани акционери.

- До каква степен е възможно за трета страна, която не е част от деловите взаимоотношения, да даде указания, например в случая на определени кореспондентски отношения?
30. Рисквите фактори, които могат да бъдат от значение при отчитането на риска, свързан с продукт, услуга или сложност на сделка, включват:
- До каква степен сделката е сложна и включва ли множество страни или юрисдикции, например в случая с определени сделки по търговско финансиране? Сделките ясни ли са, например извършват ли се редовни плащания в пенсионен фонд?
 - В каква степен продуктите или услугите позволяват плащания от трети страни или приемат надплащане, когато това обикновено не се очаква? Когато се очакват плащания от трети страни, дружеството знае ли самоличността на третото лице, например дали то е действащ в полза на държавата орган или гарант? Продуктите и услугите финансирани ли са изключително чрез трансфери на средства от собствената сметка на клиента в друга финансова институция, която попада в обхвата на стандарти за противодействие на ИП/ФТ, които са сравними с изискваните съгласно Директива (ЕС) 2015/849?
 - Дружеството разбира ли рисковете, свързани с негов нов или иновативен продукт или услуга, по-специално, когато това включва използването на нови технологии или методи на плащане?
31. Рисквите фактори, които могат да бъдат от значение при отчитането на риска, свързан с продукт, услуга или стойност или размер на сделка, включват:
- До каква степен продуктите или услугите са свързани с интензивно използване на пари в брой, както са много платежни услуги, но и някои текущи сметки?
 - До каква степен продуктите или услугите улесняват или насърчават сделките на висока стойност? Съществуват ли максимални ограничения за стойностите на сделките или равнището на премията, които биха могли да ограничат използването на продукта или услугата за целите на ИП/ФТ?

Рискови фактори, свързани с механизми за доставка

32. При определяне на риска, свързан с начина, по който клиентът получава продуктите или услугите, които той желае, дружествата следва да отчетат риска, свързан със:
- a. степента, в която деловите взаимоотношения се осъществяват на индиректна основа; и
 - b. всички представляващи или посредници, които дружеството може да използва, и естеството на тяхното правоотношение с дружеството.

33. При оценка на риска, свързан с начина, по който клиентът получава продуктите или услугите, дружествата следва да отчетат множество фактори, включително:
- Клиентът присъства ли физически за целите на установяване на самоличността? Ако идентификацията се извършва без физическо присъствие, дружеството използвало ли е надеждна форма на индиректна комплексна проверка на клиента? Дали е предприело мерки за предотвратяване на фалшива самоличност или измама с фалшива самоличност?
 - Клиентът бил ли е представен от друга част на същата финансова група и, ако това е така, до каква степен дружеството може да разчита на това представяне като гаранция, че клиентът няма да изложи дружеството на прекомерен риск от ИП/ФТ? Какви действия е извършило дружеството, за да се увери, че дружеството от групата прилага МКП съгласно стандартите на Европейското икономическо пространство (ЕИП) в съответствие с член 28 от Директива (ЕС) 2015/849?
 - Клиентът представен ли е от трета страна, например банка, която не е част от същата група, третата страна финансова институция ли е, или нейният основен предмет на дейност не е свързан с предоставянето на финансови услуги? Какво е извършило дружеството, за да се увери, че:
 - i. третата страна прилага МКП и съхранява информацията съгласно стандартите на ЕИП и върху нея се упражнява надзор за спазване на изискванията за противодействие на ИП/ФТ, в съответствие с член 26 от Директива (ЕС) 2015/849;
 - ii. третата страна ще предостави незабавно, при поискване, съответните копия от данните за идентификация и проверка на идентификацията, *inter alia* в съответствие с член 27 от Директива (ЕС) 2015/849; и
 - iii. качеството на приложените от третата страна МКП е такова, че на него може да се разчита?
 - Клиентът бил ли е представен чрез свързан представител, т.е. без пряк контакт с дружество? До каква степен дружеството може да се увери, че представителят е получил достатъчно информация, така че дружеството познава своя клиент и степента на риск, свързана с деловите взаимоотношения?
 - Ако се използват независими или обвързани представители, до каква степен те участват текущо в осъществяването на дейността? Как се отразява това на познаването на клиента от дружеството и текущото управление на риска?
 - Когато дружество използва посредник:
 - i. Те регулирано лице ли са, попадащо в обхвата на задълженията за противодействие на ИП, съответстващи на тези по Директива (ЕС) 2015/849?

- ii. обект ли са на ефективен надзор за противодействие на ИП? Съществуват ли някакви признаци, че нивото на съответствие с приложимото законодателство или регламент за ИП на посредника са недостатъчни, например бил ли е посредникът санкциониран за нарушение на задълженията за превенция на ИП/ФТ?
- iii. базирани ли са в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ? Когато трета страна има седалище във високорискова трета държава, която Комисията е определила като имаща стратегически слабости, дружествата не трябва да разчитат на този посредник. Въпреки това, доколкото е разрешено от националното законодателство, може да се разчита, при условие че посредникът е клон или мажоритарно притежавано дъщерно дружество на друго дружество със седалище в Съюза, и дружеството е убедено, че посредникът спазва в пълна степен политиките и процедурите на групата в съответствие с член 45 от Директива (ЕС) 2015/8498.

Оценка на риска от ИП/ФТ

- 34. Дружествата следва да предприемат комплексен подход към рисковите фактори, свързани с ИП/ФТ, които са установили, че заедно ще определят равнището на риска от ИП/ФТ, свързан с деловите взаимоотношения или случайна сделка.
- 35. Като част от тази оценка, дружествата могат да решат да претеглят фактори по различен начин в зависимост от относителното им значение.

Претегляне на рисковите фактори

- 36. При претеглянето на рисковите фактори, дружествата следва да извършат информирана преценка относно значението на различните рискови фактори в контекста на деловите взаимоотношения или случайна сделка. Това често води до поставяне от дружествата на различни „оценки“ за различни фактори; например дружествата могат да решат, че личните връзки на клиента с юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ, имат по-малко значение от гледна точка на характеристиките на търсения от клиента продукт.
- 37. В крайна сметка тежестта, определена за всеки от тези фактори, вероятно ще варира за различните продукти и за отделните клиенти (или категория клиенти) и за различните дружества. При претеглянето на рисковите фактори дружествата следва да гарантират, че:
 - претеглянето не е повлияно неоснователно само от един фактор;
 - икономическите или свързани с печалбата съображения не оказват влияние върху оценката на риска;

⁸ Член 26, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/849.

- претеглянето не води до положение, при което е невъзможно каквито и да е делови взаимоотношения да бъдат класифицирани като високорискови;
 - разпоредбите на Директива (ЕС) 2015/849 или националното законодателство относно случаи, които винаги представляват висок риск от изпиране на пари, не могат да бъдат отменени от претеглянето на дружеството; и
 - те могат да отменят всички автоматично генерирани рискови оценки, където е необходимо. Обосновката на решението за отмяна на тези оценки следва да се документира по подходящ начин.
38. Когато дружество използва автоматизирани информационни системи за разпределяне на цялостните оценки от анализа на риска за категоризирането на деловите взаимоотношения или случайни сделки и не ги разработва вътрешно, а ги купува от външен доставчик, следва да разбира как работи системата и как тя съчетава рисковите фактори за постигане на цялостна оценка на риска. Дружество трябва винаги да може да се увери, че дадените оценки отразяват разбирането му за риска от ИП/ФТ и следва да бъде в състояние да покаже това на компетентния орган.

Категоризиране на делови взаимоотношения и случайни сделки

39. Следвайки своята оценка на риска, дружеството следва да категоризира деловите си взаимоотношения и случайни сделки според възприетото ниво на риска от ИП/ФТ.
40. Дружествата следва да вземат решение за най-подходящия начин за категоризиране на риска. Това ще зависи от естеството и размера на дейността на дружеството и видовете риск, свързан с ИП/ФТ, на които то е изложено. Въпреки че дружествата често категоризират риска като висок, среден и нисък, други категоризации също са възможни.

Управление на риска: опростена и разширена комплексна проверка на клиента

41. Оценката на риска на дадено дружество следва да му позволи да определи къде следва да съсредоточи усилията си за управление на риска, свързан с противодействие на ИП/ФТ, както при привличането на клиент, така и по време на деловите взаимоотношения.
42. Като част от този процес дружествата трябва да прилагат всяка от мерките за комплексна проверка, посочени в член 13, параграф 1 на Директива (ЕС) 2015/849, но могат да определят степента на тези мерки въз основа на чувствителността към риска. Мерките за комплексна проверка следва да помагат на дружествата да разберат по-добре риска, свързан с индивидуални делови взаимоотношения или случайни сделки.

43. Член 13, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/849 изисква дружествата да могат да докажат пред своя компетентен орган, че прилаганите от тях МПК са пропорционални на рисковете от ИП/ФТ.

Опростена комплексна проверка на клиента

44. Доколкото е разрешено от националното законодателство, дружествата могат да прилагат мерки за опростена комплексна проверка на клиента в случаи, при които рискът от ИП/ФТ, свързан с деловите взаимоотношения, е оценен като нисък. Опростената комплексна проверка на клиента не е освобождаване от прилагането на всички мерки за комплексна проверка; все пак дружествата могат да коригират размера, срока и вида на всяка или всички МПК, по начин, който е съизмерим с ниския риск, който са установили.
45. Опростените МПК, които дружествата могат да прилагат, включват, но не се ограничават до:
- коригиране на срока за извършване на комплексна проверка на клиента, например когато желаният продукт или сделка имат характеристики, които ограничават неговото използване за целите на ИП/ФТ, например чрез:
 - i. проверка на самоличността на клиента или действителния собственик по време на установяването на делови взаимоотношения; или
 - ii. проверка на самоличността на клиента или действителния собственик, след като операциите надхвърлят определен праг или е изтекъл разумен срок. Дружествата трябва да се уверят, че:
 - a. това не води до фактическо изключване от комплексна проверка на клиента, т.е. дружествата трябва да гарантират, че и самоличността на клиента или действителния собственик в крайна сметка ще бъде проверена;
 - b. прагът или срокът е определен на разумно ниско ниво (въпреки че във връзка с финансирането на тероризма, дружествата следва да имат предвид, че ниският праг сам по себе си може да не бъде достатъчен за намаляване на риска);
 - c. те разполагат със системи за разкриване кога прагът или срокът е бил достигнат; и
 - d. те не отлагат комплексната проверка на клиента или забавят получаването

на съответната информация за клиента, когато приложимото законодателство, напр. Регламент (ЕС) 2015/847 или разпоредбите в националното законодателство, изискват тази информация бъде получена в началото.

- коригиране на количеството на информацията, получена за целите на идентификация, проверка на идентификацията или наблюдение, например чрез:
 - i. проверка на самоличността въз основа на информацията, получена от надежден, достоверен и независим документ или единствено източник на данни; или
 - ii. допускане за естеството и целта на деловите взаимоотношения, тъй като продуктът е създаден само за определена употреба, например пенсионна схема на дружество или карта за подарък от търговски център.
 - коригиране на количеството или източника на информацията, получена за целите на идентификация, проверка на идентификацията или наблюдение, например чрез:
 - iii. приемане на информация, получена от клиента, а не от независим източник при проверката на самоличността на действителния собственик (обърнете внимание, че това не е разрешено във връзка с проверката на самоличността на клиента); или
 - iv. когато рискът, свързан с всички аспекти на отношенията е много нисък, като се разчита на източника на средства за изпълнение на някои от изискванията за комплексна проверка на клиента, например, когато средствата са помощ от държавата или са били прехвърлени от сметка на името на клиента в дружество от ЕИП.
 - коригиране на честотата на актуализациите на комплексната проверка на клиента и преглед на деловите взаимоотношения, например извършването им само когато настъпят активиращи събития като клиент, който желае да получи нов продукт или услуга, или когато е достигнат определен праг на сделка; дружествата трябва да се уверят, че това не води до *фактическо* освобождаване от поддържането на информацията за комплексната проверка на клиента актуална.
 - коригиране на честотата и интензивността на наблюдението на сделки, например чрез проследяване единствено на сделки над определен праг. Когато дружествата решат да направят това, те трябва да гарантират, че прагът е определен на разумно равнище и че са въвели системи за установяване на свързани сделки, които заедно биха надхвърлили този праг.
46. Дял III съдържа допълнителни мерки за опростена комплексна проверка на клиента, които могат да бъдат от особено значение в различни сектори.

47. Информацията, която дружество получава при прилагането на опростени МКП, трябва да му позволява да бъде уверено в разумна степен, че неговата оценка, че свързаният с отношенията риск е нисък, е обоснована. Трябва също да е достатъчно да се предостави на дружеството достатъчно информация относно естеството на деловите взаимоотношения с цел установяване на необичайни или съмнителни сделки. Опростените МКП не освобождават институцията от задължението да докладва съмнителни сделки на ЗФР.
48. Когато има признаци, че рискът може да не е нисък, например, когато са налице основания за подозрение, че има опит за ИП/ФТ или когато дружеството има съмнения за верността на получената информация, опростена комплексна проверка на клиента не трябва да се извършва⁹. По същия начин, когато са приложими специфични сценарии с висок риск и е налице задължение за извършване на разширена комплексна проверка на клиента, не трябва да се прилага опростена комплексна проверка на клиента.

Разширена комплексна проверка на клиента

49. Дружествата трябва да прилагат разширени МКП в случаи с по-голям риск за целесъобразното управление и редуциране на тези рискове¹⁰. Разширените МКП не могат да бъдат заменени със стандартни МКП, а трябва да се прилагат в допълнение към стандартните МКП.
50. Директива (ЕС) 2015/849 изброява специфичните случаи, които дружествата трябва винаги да третираят като високорискови:
- i. когато клиентът или действителният собственик на клиента е видна политическа личност¹¹;
 - ii. когато дружество установява кореспондентски отношения с институция респондент от държава извън ЕИП¹²;
 - iii. когато дружество сключва сделки с физически или юридически лица, установени във високорискови трети държави¹³; и
 - iv. всички сложни и необичайно големи сделки, или необичайни схеми от сделки, които нямат явна икономическа или законна цел¹⁴.
51. Директива (ЕС) 2015/849 определя конкретни разширени МКП, които дружествата трябва да прилагат:

⁹ Член 11, букви д) и е) и член 15, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/849.

¹⁰ Членове 18—24 от Директива (ЕС) 2015/849.

¹¹ Членове 20—24 от Директива (ЕС) 2015/849.

¹² Член 19 от Директива (ЕС) 2015/849.

¹³ Член 18, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/849.

¹⁴ Член 18, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/849.

- i. когато клиентът или действителният собственик на клиента е видна политическа личност;
- ii. по отношение на кореспондентски отношения с респонденти от трети държави; и
- iii. по отношение на всички сложни и необичайно големи сделки, или необичайни схеми от сделки, които нямат явна икономическа или законна цел.

Дружествата следва да прилагат допълнителни разширени МПК в тези случаи, когато това е пропорционално на риска от ИП/ФТ, който са установили.

Видни политически личности

52. Дружествата, които са установили, че клиентът или действителният собственик на клиент е видна политическа личност трябва винаги да:

- Предприемат подходящи мерки за установяване на източника на богатството и произхода на средствата, които се използват в деловите взаимоотношения, за да позволят на дружеството да се увери, че не се получават постъпления от корупция или друга престъпна дейност. Мерките, които дружествата следва да предприемат за установяване на източника на богатството и произхода на средствата на видната политическа личност, зависят от степента на висок риск, свързан с деловите взаимоотношения. Дружествата следва да проверят източника на богатството и произхода на средствата въз основа на надеждни и независими данни, документи или информация, когато рискът, свързан с отношенията с видната политическа личност, е особено висок.
- Получат одобрението от служител на висша ръководна длъжност за установяване или продължаване на деловите взаимоотношения с видна политическа личност. Подходящото равнище в йерархията за прекратяване следва да бъде определено от нивото на нарасналия риск, свързан с деловите взаимоотношения, и висшето ръководство, което одобрява деловите взаимоотношения с видна политическа личност, следва да има достатъчно висок ранг и контрол за вземане на обосновани решения по въпроси, които оказват пряко въздействие върху рисковия профил на дружеството.
- Когато взема решение дали да одобри встъпване във взаимоотношения с видна политическа личност, висшето ръководство следва да основава решението си на нивото на риска от ИП/ФТ, на който дружеството щеше да е изложено, ако встъпеше в тези делови взаимоотношения, и доколкото то е подготвено да управлява този риск по ефективен начин.
- Прилагат разширено текущо наблюдение както на операциите, така и на риска, свързан с деловите взаимоотношения. Дружествата следва да установят необичайни

сделки и редовно да преглеждат информацията, с която разполагат, за гарантиране, че всяка нова или новопостъпила информация, която може да окаже влияние върху оценката на риска, е установена своевременно. Честотата на текущо наблюдение следва да се определя от нивото на високия риск, свързан с отношенията.

53. Дружествата трябва да прилагат всички от тези мерки спрямо видни политически личности, членовете на семействата им и известни близки свързани лица и следва да коригират степента на мерките въз основа на оценката на риска¹⁵.

Кореспондентски отношения

54. Дружествата трябва да предприемат специфични разширени МКП, когато те имат международни кореспондентски отношения с респондент, който е със седалище в трета държава¹⁶. Дружествата трябва да прилагат всяка от тези мерки и да коригират обхвата им въз основа на оценка на риска.
55. Дружествата следва да прочетат Дял III за насоки относно разширена комплексна проверка на клиента във връзка с кореспондентските отношения. Насоките също могат да бъдат полезни за дружествата при други кореспондентски отношения.

Необичайни сделки

56. Дружествата следва да разполагат с подходящи политики и процедури за установяване на необичайни сделки или схеми от сделки. Когато дружество установи сделки, които са необичайни, защото:
- са по-големи от това, което дружеството обикновено очаква въз основа на своята информация за клиента, деловите взаимоотношения или категорията, към която принадлежи клиентът;
 - имат необичайна или неочаквана тенденция в сравнение с нормалната дейност на клиента или тенденцията на операциите, свързани с подобни клиенти, продукти или услуги; или
 - са много сложни в сравнение с други подобни операции, свързани с подобни видове клиенти, продукти или услуги,
- и дружеството не е наясно с икономическа обосновка или законна цел или се съмнява във верността на информацията, която е получило, то трябва да прилага разширени МКП.
57. Тези разширени МКП следва да бъдат достатъчни, за да помогнат на дружеството да определи дали сделките пораждат съмнение и трябва да включват поне:

¹⁵ Член 20, буква б) от Директива (ЕС) 2015/849.

¹⁶ Член 19 от Директива (ЕС) 2015/849.

- предприемане на разумни и адекватни мерки за разбиране на произхода и целта на тези сделки, например чрез установяване на произхода и предназначението на средствата, или научаване повече за стопанската дейност на клиента за установяване на вероятността клиентът да извърши такива сделки; и
- наблюдение на деловите взаимоотношения и последващите сделки по-често и с по-голямо внимание към детайлите. Дружеството може да реши да наблюдава отделни сделки, когато това е пропорционално на установения от него риск.

Високорискови трети държави и други случаи с висок риск

58. Когато имат отношения с физически лица или юридически лица, установени или пребиваващи във високорискова трета държава, идентифицирана от Комисията¹⁷ и във всички други случаи с висок риск, дружествата следва да вземат обосновано решение относно това кои разширени МКП са подходящи за всеки случай с висок риск. Подходящият вид разширена комплексна проверка на клиента, включително степента на поисканата допълнителна информация и на засилено наблюдение, ще зависи от причината, поради която случайна сделка или делови взаимоотношения са били класифицирани като характеризиращи се с висок риск.
59. Не се изисква дружествата да прилагат всички разширени МКП, изброени по-долу, във всички случаи. Например в някои случаи с висок риск може да е целесъобразно вниманието да се насочи към засилено текущо наблюдение в хода на деловите взаимоотношения.
60. Разширените МКП, които дружествата следва да прилагат, могат да включват:
- Увеличаване на количеството на информацията, получена за целите на комплексната проверка на клиента:
 - i. Информация за самоличността на клиента или действителния собственик, или структурата на собствеността и структурата на контрола на клиента, да се уверят, че свързаният с отношенията риск е добре разбран. Това може да включва получаване и оценяване на информация за репутацията на клиента или действителния собственик и оценка на евентуалните отрицателни твърдения по отношение на клиента или действителния собственик. Примерите включват:
 - a. информация относно членове на семейството и близки търговски партньори;
 - b. информация за минали и настоящи стопански дейности на клиента или на действителния собственик;

¹⁷ Член 9 от Директива (ЕС) 2015/849.

- c. негативна информация в медиите.
- ii. Информация относно планираното естество на деловите взаимоотношения за установяване, че естеството и целта им са законосъобразни и за подпомагане на дружествата да получат по-пълна представа за рисковия профил на клиента. Това може да включва получаване на информация за:
 - a. броя, размера и честотата на сделките, които е вероятно да минават през сметката, за да може дружеството да забележи отклонения, които могат да породят съмнение (в някои случаи може да е подходящо да бъдат изискани доказателства);
 - b. защо клиентът търси конкретен продукт или услуга, по-специално, когато не е ясно защо нуждите на клиента не могат да бъдат по-добре задоволени по друг начин, или в различна юрисдикция;
 - c. предназначение на средствата;
 - d. естеството на стопанската дейност на клиента или действителния собственик, за да може дружеството да разбере по-добре вероятното естество на деловите взаимоотношения.
- Повишаване на качеството на информацията, получена за целите на комплексната проверка на клиента за потвърждаване на самоличността на клиента или действителния собственик, включително чрез:
 - i. изискване първото плащане да бъде извършено през сметка, за която може да бъде потвърдено, че е на името на клиента при банка, обект на стандарти за комплексна проверка на клиента, които са не по-малко строги от тези, посочени в Глава II от Директива (ЕС) 2015/849; или
 - ii. установяване, че богатството и финансовите средства на клиента, които се използват в деловите взаимоотношения, не са придобити от престъпна дейност и че източникът на богатството и произходът на средствата са съобразени с информацията на дружеството за клиента и естеството на деловите взаимоотношения. В някои случаи, когато рискът, свързан с отношенията е особено висок, проверката на източника на богатството и произхода на средствата може да бъде единственият подходящ инструмент за намаляване на риска. Произходът на средства или източникът на богатство може да бъде проверен, наред с другото, чрез позоваване на справките-декларации за ДДС и

данъка върху доходите, копия на одитирани отчети, фишове за заплата, нотариални актове или доклади на независими източници.

- Увеличаване на честотата на текущото наблюдение за постигане на увереност, че дружеството продължава да бъде в състояние да управлява риска, свързан с индивидуалните делови взаимоотношения, или да се направи заключение, че отношенията вече не съответстват на склонността към поемане на риск на дружеството и да помогне за определяне на всички сделки, които изискват допълнителен преглед, включително чрез:
 - i. увеличаване на честотата на текущо наблюдение на деловите взаимоотношения, за да се установи дали рисковият профил на клиента се е променил и дали рискът остава управляем;
 - ii. получаване на одобрение от висшето ръководство за установяване или продължаване на деловите взаимоотношения, за да се гарантира, че висшето ръководство е наясно с риска, на който е изложено тяхното дружество, и може да вземе информирано решение относно степента, до която е подготвено да управлява този риск;
 - iii. наблюдение на деловите взаимоотношения по-редовно, за да се гарантира, че всякакви промени в рисковия профил на клиента са установени, оценени и, при необходимост, са предприети съответните действия; или
 - iv. провеждане на по-често или по-задълбочено текущо наблюдение на сделки за установяване на евентуални необичайни или неочаквани сделки, които биха могли да породят съмнение за ИП/ФТ. Това може да включва установяване на местоназначението на средствата или установяване на причината за определени сделки.

61. Дял III съдържа допълнителни разширени МКП, които могат да бъдат от особено значение в различни сектори.

Други съображения

62. Дружествата не следва да установяват делови взаимоотношения, ако не са в състояние да спазват своите изисквания за комплексна проверка на клиента, ако не са уверени, че целта и естеството на деловите взаимоотношения са законни или, ако не са уверени, че могат ефективно да управляват риска, че могат да бъдат използвани за целите на ИП/ФТ. Когато такива делови взаимоотношения вече съществуват, дружествата следва да ги преустановят или да спрат операциите, докато те бъдат преустановени, съгласно инструкции от правоприлагащи органи, когато е приложимо.
63. Когато дружествата имат разумни основания да подозират, че се извършва опит за ИП/ФТ, те трябва да докладват това на своите звена за финансово разузнаване.

64. Дружествата следва да имат предвид, че прилагането на основан на риска подход само по себе си не изисква от тях да откажат или да прекратят деловите взаимоотношения с всички категории клиенти, които свързват с по-висок риск от ИП/ФТ, тъй като рискът, свързан с индивидуалните делови взаимоотношения, ще бъде различен, дори в рамките на една категория.

Наблюдение и преглед

Оценка на риска

65. Дружествата следва да съхраняват своите оценки на риска от ИП/ФТ, свързани с индивидуални делови взаимоотношения и случайни сделки, както и на основните разглеждани фактори, за гарантиране, че тяхната оценка на риска от ИП/ФТ е актуална и подходяща. Дружествата следва да оценяват информацията, получена като част от своето текущо наблюдение на деловите взаимоотношения, и да преценят дали това оказва влияние върху оценката на риска.
66. Дружествата следва също да гарантират, че разполагат със системи и механизми за контрол за установяване на възникващите рискове от ИП/ФТ и че могат да оценят тези рискове и при необходимост да ги включат своевременно в своите индивидуални и свързани с дейността оценки на риска.
67. Примери за системи и механизми за контрол, които дружествата следва да въведат с цел установяване на възникващите рискове, включват:
- Процеси за гарантиране, че вътрешната информация се преглежда периодично за установяване на тенденциите и възникващите проблеми, във връзка с индивидуалните делови взаимоотношения и стопанската дейност на дружеството.
 - Процеси за гарантиране, че дружеството редовно преглежда съответните информационни източници, като тези, описани в точки 15 и 16 от настоящите насоки. Това следва да включва, по-специално:
 - i. редовен преглед на съобщения в медиите, които имат отношение към секторите или юрисдикциите, в които дружеството извършва дейност;
 - ii. редовен преглед на сигнали и доклади на правоприлагащите органи;
 - iii. гарантиране, че дружеството е наясно с промените в предупрежденията за тероризъм и режимите на санкции веднага след появата им, например чрез редовен преглед на предупрежденията за тероризъм и търсене на актуализации на режима на санкции; и
 - iv. редовен преглед на тематични прегледи и подобни публикации, издадени от компетентните органи.

- Процедури за събиране и преглед на информация за рисковете, свързани с нови продукти.
 - Поддържане на връзки с други представители на бранша и компетентни органи (напр. кръгли маси, конференции и предоставящи обучения) и процеси за обратна връзка за всички констатации до съответните служители.
 - Създаване на култура на обмен на информация в рамките на дружеството и висока етика в дружеството.
68. Примерите за системи и механизми за контрол, които дружествата следва да въведат за гарантиране, че техните индивидуални и свързани с дейността оценки на риска остават актуални, могат да включват:
- Определяне на дата, на която ще се извърши следващата актуализация на оценката на риска, например на 1-ви март всяка година, за да се гарантира, че новите или нововъзникващите рискове са включени в оценките на риска. Когато дружеството е запознато, че е възникнал нов риск, или съществуващ риск е нараснал, това следва да бъде отразено в оценките на риска във възможно най-кратък срок.
 - Внимателно отчитане на въпросите през цялата година, които биха могли да окажат въздействие върху оценките на риска, например вътрешни доклади за съмнителни сделки, случаи на неспазване и разузнавателни сведения от „фронт-офис“ персонала.
69. Също както първоначалните оценки на риска, така и всяко актуализиране на оценката на риска и корекция на съпътстващите МКП следва да бъдат пропорционални и съизмерими с риска от ИП/ФТ.

Системи и механизми за контрол

70. Дружествата следва да предприемат действия за гарантиране, че техните системи за управление на риска и механизми за контрол, по-специално отнасящите се до прилагането на правилното равнище на МКП, са ефективни и пропорционални.

Съхраняване на информация

71. Дружествата следва да записват и документират своите оценки на риска на деловите взаимоотношения, както и всички промени, направени в оценките на риска като част от своите прегледи и наблюдение, за да се гарантира, че могат да докажат пред компетентните органи, че техните оценки на риска и свързаните с тях мерки за управление на риска са подходящи.

Дял III — Специфични за сектора насоки

72. Специфичните за сектора насоки в Дял III допълват общите насоки в Дял II на настоящите насоки. Те следва да се четат заедно с Дял II от настоящите насоки.
73. Рисквите фактори, описани във всяка глава от Дял III, не са изчерпателни. Дружествата следва да имат цялостна представа за риска, свързан със случая, и да имат предвид, че изолираните рискови фактори не е задължително да изместват делови взаимоотношения или случайна сделка в по-висока или в по-ниска рискова категория.
74. Всяка глава в Дял III определя и примери за МКП, които дружествата следва да прилагат въз основа на оценка на риска във високорискови и, доколкото е разрешено от националното законодателство, нискорискови случаи. Тези примери не са изчерпателни и дружествата следва да избират най-подходящите МКП в съответствие с равнището и вида на риска от ИП/ФТ, който са установили.

Глава 1: Секторни насоки за банките кореспонденти

75. Настоящата глава съдържа насоки за кореспондентско банкиране, както е определено в член 3, параграф 8, буква а) от Директива (ЕС) 2015/849. Дружествата, които предлагат други кореспондентски отношения съгласно определението в член 3, параграф 8, буква б) от Директива (ЕС) 2015/849, следва да прилагат настоящите насоки в зависимост от случая.
76. В кореспондентските отношения кореспондентът предоставя банкови услуги на респондента, или в качество между принципали или от името на клиентите на респондента. Кореспондентът обикновено няма делови взаимоотношения с клиентите на респондента и обикновено не знае самоличността им или естеството или целта на основната сделка, освен ако тази информация е включена в платежната инструкция.
77. Банките трябва да вземат предвид следните рискови фактори и мерки, заедно с тези, посочени в Дял II от настоящите насоки.

Рискови фактори

Рискови фактори, свързани с продукт, услуга и сделка

78. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:
- Сметката може да бъде използвана от други банки респонденти, които имат преки отношения с респондента, но не с кореспондента ('nesting', или downstream clearing), което означава, че кореспондентът индиректно предоставя услуги на други банки, които не са респондента.
 - Сметката може да бъде използвана от други субекти в рамките на групата на респондента, които не са били обект на комплексна проверка на кореспондента.
 - Услугата включва откриването на кореспондентска сметка (payable-through account), което позволява на клиентите на респондента да извършват операции директно по сметката на респондента.
79. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:
- Отношението е ограничено до SWIFT RMA възможност, която е разработена с цел управление на съобщенията между финансови институции. При SWIFT RMA отношенията, респондентът или контрагентът нямат отношения във връзка с платежна сметка.
 - Банките извършват действия в качеството на принципали, вместо да обработват операции от името на своите основни клиенти, например в случай на услуги по обмен на валута между две банки, когато дейността се извършва на база между принципали между банките и когато сетълментът на операцията не включва плащане в полза на трета страна. В тези случаи сделката е за собствена сметка на банката респондент.

- Сделката е свързана с продажбата, покупката или учредяване на залог върху ценни книжа на регулирани пазари, например извършване на действия като попечител или използване на попечител с пряк достъп, обикновено с помощта на местен участник, до система за сетълмент на ценни книжа в или извън ЕС.

Рискови фактори, свързани с клиента

80. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Политиките за противодействие на ИП/ФТ на респондента и изградените системи и механизми за контрол, които респондентът е въвел за прилагането им, не отговарят на стандартите, изисквани от Директива (ЕС) 2015/849.
- Респондентът не е обект на адекватен надзор за противодействие на ИП/ФТ.
- Респондентът, неговото дружество майка или дружество, което принадлежи към същата група като респондента, неотдавна са били предмет на прилагане на нормативните изисквания за неправилни политики и процедури за противодействие на ИП/ФТ и/или нарушения на задълженията за противодействие на ИП/ФТ.
- Респондентът извършва значима стопанска дейност със сектори, които са свързани с по-високи равнища на риска от изпиране на пари/финансиране на тероризъм; например, респондентът извършва значима дейност, свързана с парични преводи, дейност или стопанска дейност от името на доставчици на услуги по парични преводи или обменни бюра, с нерезиденти или във валута, различна от държавата, в която е установен.
- Ръководството или собствеността на респондента включва видни политически личности, по-специално, когато видна политическа личност може да упражнява значимо влияние върху респондента, когато репутацията, почтеността или пригодността на видната политическа личност като член на управителния съвет или лице, заемащо важна позиция, поражда загриженост или когато видната политическа личност е от юрисдикции, свързани с по-висок риск от изпиране на пари/финансиране на тероризъм. Дружествата следва да отделят специално внимание на тези юрисдикции, където корупцията се възприема като системна или широко разпространена.
- Историята на деловите взаимоотношения с респондента дава основание за загриженост, тъй като например размерът на сделките не е в съответствие с това, което би очаквал кореспондентът, въз основа на познанията си за естеството и размера на респондента.

81. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска: кореспондентът се е уверил, че:

- изградените механизми за контрол в областта на противодействието на ИП/ФТ на респондента не са по-малко строги от тези, изисквани от Директива (ЕС) 2015/849;

- респондентът е част от същата група като кореспондента, не е установен в юрисдикция, свързана с по-висок риск от изпиране на пари/финансиране на тероризъм, и спазва ефективно стандартите на групата за борба с изпирането на пари, които не са по-малко строги от тези, изисквани от Директива (ЕС) 2015/849.

Рискови фактори, свързани с държавата или географското разположение

82. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Респондентът се намира в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ. Дружествата следва да отделят специално внимание на тези юрисдикции
 - i. със значителни равнища на корупция и/или други предикатни престъпления за изпиране на пари;
 - ii. без подходящ капацитет на правната и съдебната система ефективно да преследва тези престъпления; или
 - iii. без ефективен надзор в областта на противодействието на ИП/ФТ¹⁸.
- Респондентът извършва значителна дейност с клиенти, намиращи се в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ.
- Дружеството майка на респондента има седалище или е учредено в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ.

83. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

- Респондентът се намира в държава членка на ЕИП.
- Респондентът е със седалище в трета държава, която има изисквания за противодействие на ИП/ФТ, които са не по-малко строги от тези, изисквани съгласно Директива (ЕС) 2015/849, и ефективно изпълнява тези изисквания (въпреки че кореспондентите следва да имат предвид, че това не ги освобождава от прилагане на разширени МКП, посочени в член 19 от Директива (ЕС) 2015/849).

Мерки

84. Всички кореспонденти трябва да извършват комплексна проверка на клиента на респондента, който е клиент на кореспондента, въз основа на отчитане чувствителността към риска¹⁹. Това означава, че кореспондентите трябва да:

- Установяват и да извършват проверка на самоличността на респондента и неговия действителен собственик. Като част от това, кореспондентите следва да получат достатъчно информация относно дейността и репутацията на респондента за

¹⁸ Вж. също Дял II, точки 22—27.

¹⁹ Член 13 от Директива (ЕС) 2015/849.

установяване, че рискът, свързан с изпирането на пари, при респондента не е нараснал. По-специално, кореспондентите следва да:

- i. получават информация относно ръководството на респондента и отчитат целесъобразността, за целите на предотвратяването на финансови престъпления, на всякакви връзки, които ръководството или собственикът на респондента може да има с видни политически личности или други високорискови лица; и
 - ii. преценят, въз основа на отчитане на риска, дали получаването на информация за основната дейност на респондента, за видовете клиенти, които привлича, както и за качеството на неговите изградени системи и механизми за контрол (вкл. публично достъпна информация относно скорошни регулаторни или наказателни санкции за недостатъци в превенцията срещу ИП), би било подходящо. В случаите, в които респондентът е клон, дъщерно дружество или филиал, кореспондентите следва също така да отчетат състоянието, репутацията и мерките за противодействие на ИП на дружеството майка.
- Създават и документират естеството и целта на предоставената услуга, както и отговорностите на всяка институция. Това може да включва определянето, в писмена форма, на обхвата на отношенията, кои продукти и услуги ще бъдат доставени, и как и от кого споразумението за кореспондентски отношения може да бъде използвано (напр. ако то може да бъде използвано от други банки чрез отношенията им с респондента).
 - Наблюдава деловите взаимоотношения, включително сделки, за установяване на промени в рисковия профил на респондента и разкриване на необичайно или подозрително поведение, включително дейностите, които не съответстват на целта на предоставяните услуги или са в противоречие с ангажиментите, които са сключени между кореспондента и респондента. Когато банката кореспондент позволява пряк достъп на клиентите на респондента до сметки (напр. „payable-through accounts“, или „nested accounts“), тя следва да извършва разширено текущо наблюдение върху деловите взаимоотношения. Поради естеството на кореспондентското банкиране, наблюдението след изпълнението е обичайната практика.
 - Гарантира, че информацията за комплексната проверка на клиента, която притежават, е актуална.
85. Кореспондентите трябва също да установят, че респондентът не позволява неговите сметки да бъдат използвани от банки фантоми²⁰, в съответствие с член 24 на Директива (ЕС) 2015/849. Това може да включва искане за потвърждение от респондента, че той не работи с банки фантоми, разглеждане на съответните раздели в политиките и

²⁰ Член 3, параграф 17 от Директива (ЕС) 2015/849.

процедурите на респондента или публично достъпна информация, например правни разпоредби, с които се забранява обслужването на банки фантоми.

86. В случаи на презгранични кореспондентски отношения с институции респонденти от трети държави, член 19 от Директива (ЕС) 2015/849 изисква кореспондентът също да прилага специфични разширени МКП в допълнение към МКП, определени в член 13 от Директива (ЕС) 2015/849.
87. Не съществува изискване в Директива (ЕС) 2015/849 за кореспондентите да прилагат МКП за индивидуални клиенти на респондента.
88. Кореспондентите следва да имат предвид, че въпросниците за комплексна проверка на клиента, предоставени от международните организации, обикновено не са специално предназначени да подпомагат кореспондентите да изпълняват задълженията си по силата на Директива (ЕС) 2015/849. Когато решават дали да използват тези въпросници, кореспондентите следва да преценят дали те ще бъдат достатъчни, за да им позволят да изпълняват своите задължения по Директива (ЕС) 2015/849, и дали следва да предприемат допълнителни действия, ако е необходимо.

Респонденти, установени в държави извън ЕИП

89. В случаите, когато респондентът е установен в трета държава, член 19 от Директива (ЕС) 2015/849 изисква кореспондентите да прилагат специфични мерки за разширена комплексна проверка в допълнение към МКП, определени в член 13 от Директива (ЕС) 2015/849.
90. Кореспондентите трябва да прилагат всяка от мерките за разширена комплексна проверка спрямо респонденти със седалище в държава извън ЕИП, но кореспондентите могат да коригират обхвата на тези мерки въз основа на оценка на чувствителността към риск. Например, ако кореспондентът е уверен, въз основа на подходящи проучвания, че респондентът е със седалище в трета държава, която има ефективна уредба за противодействие на ИП/ФТ, упражнен му е ефективен надзор за спазването на тези изисквания и че няма основания за съмнение, че приетите от респондента политики и процедурите за противодействие на ИП са или неотдавна са били счетени за неподходящи, то оценката на механизмите за контрол на противодействието на ИП на респондента не е необходимо непременно да бъде извършена подробно.
91. Кореспондентите следва винаги да документират по подходящ начин своите мерки за стандартна и разширена комплексна проверка на клиента и процесите на вземане на решения.
92. Член 19 от Директива (ЕС) 2015/849 изисква кореспондентите да предприемат отчитащи риска мерки с цел:
 - Да съберат достатъчно информация за институцията респондент, която им позволява да разберат изцяло естеството на дейността на респондента, за да установят степента, в която дейността на респондента излага кореспондента на по-висок риск от

изпиране на пари. Това следва да включва действия за разбиране и оценка на риска на естеството на клиентската база на респондента и вида дейности, които респондентът ще извършва чрез кореспондентската сметка.

- Чрез публично достъпна информация да определят репутацията на институцията и качеството на надзора. Това означава, че кореспондентът следва да оцени степента, в която той може да се увери, че върху респондента се извършва адекватен надзор за спазването на неговите задължения във връзка с превенцията срещу ИП. Няколко публично достъпни ресурса, например оценки на Специалната група за финансови действия или Програмата за оценка на финансовия сектор, които съдържат раздели за ефективен надзор, могат да помогнат на кореспондентите да установят това.
- Да оценяват механизмите за контрол на институцията респондент в областта на превенцията срещу ИП/ФТ. Това предполага, че кореспондентът следва да извърши качествена оценка на рамката за контрол на превенцията срещу ИП/ФТ на респондента, а не само да получи копие на политиките и процедурите за борба с изпирането на пари на респондента. Тази оценка следва да бъде документирана по подходящ начин в съответствие с основания на анализ на риска подход, когато рискът е особено висок и по-специално, когато обемът на сделките при кореспондентското банкиране е съществен, кореспондентът следва да разгледа възможността за посещения на място и/или извадково базиран подход, за да се увери, че политиките и процедурите за превенция срещу ИП на респондента се прилагат ефективно.
- Да получат одобрение от висшето ръководство, както е определено в член 3, параграф 12 от Директива (ЕС) 2015/849, преди установяването на нови кореспондентски отношения. Одобряващият висш ръководител не следва да бъде служителят, който установява отношенията, и колкото по-висок е риска, свързан с отношенията, толкова по-висок следва да бъде ранга на одобряващия висш ръководител. Кореспондентите следва да информират висшето ръководство за кореспондентски отношения с висок риск и действията, които кореспондентът предприема за ефективно управление на този риск.
- Документират отговорностите на всяка институция. Това може да бъде част от стандартните общи условия на кореспондента, но кореспондентите следва да изложат писмено, по какъв начин и от кого може да бъде използвано споразумението за кореспондентски отношения (напр. ако то може да бъде използвано от други банки чрез техните отношения с респондента) и какви са отговорностите, свързани с превенцията срещу ИП/ФТ на респондента. В случаите, когато рискът, свързан с отношенията, е висок, може да бъде подходящо кореспондентът да се увери, че респондентът спазва задълженията си по това споразумение, например чрез последващо наблюдение на сделката.
- По отношение на payable-through accounts и nested accounts, трябва да се уверят, че кредитната или финансовата институция респондент е проверила самоличността и е извършила текуща комплексна проверка на клиента, който има пряк достъп до

сметките на кореспондента и че може да предостави съответните данни за комплексната проверка на клиента на институцията кореспондент при поискване. Кореспондентите следва да се стремят да получат потвърждение от респондента, че съответните данни могат да бъдат предоставени при поискване.

Респонденти, установени в държави от ЕИП

93. В случаите, когато респондентът се намира в държава от ЕИП, член 19 от Директива (ЕС) 2015/849 не се прилага. Кореспондентът обаче продължава да бъде задължен да прилага отчитащи риска МКП съгласно член 13 от Директива (ЕС) 2015/849.
94. Когато рискът, свързан с респондента със седалище в държава членка от ЕИП, се е увеличил, кореспондентите трябва да прилагат разширени МКП в съответствие с член 18 от Директива (ЕС) 2015/849. В този случай кореспондентите следва да обмислят прилагането поне на някои от разширените МКП, описани в член 19 на Директива (ЕС) 2015/849, и по-специално член 19, букви а) и б).

Глава 2: Секторни насоки за банки с модел на банкиране на дребно

95. За целите на настоящите насоки, банкиране на дребно означава предоставянето на банкови услуги на физически лица и малки и средни предприятия. Примери за банкови продукти и услуги на дребно включват разплащателни сметки, ипотечни заеми, спестовни сметки, потребителски и срочни заеми и кредитни линии.
96. Поради естеството на предлаганите продукти и услуги, относително удобният достъп и често големите обеми на сделки и делови взаимоотношения, банкирането на дребно е уязвимо към финансирането на тероризма и към всички етапи от процеса на изпирание на пари. В същото време, обемът на деловите взаимоотношения и сделки, свързани с банкирането на дребно, може да направи идентифицирането на риска от ИП/ФТ, свързан с индивидуални отношения, и разкриването на подозрителни сделки особено предизвикателство.
97. Банките трябва да вземат предвид следните рискови фактори и мерки, заедно с тези, посочени в Дял II от настоящите насоки.

Рискови фактори

Рискови фактори, свързани с продукт, услуга и сделка

98. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:
- характеристиките на продукта насърчават анонимност;
 - продуктът позволява плащания от трети страни, които нито са свързани с продукта, нито са определени предварително, когато подобни плащания не биха били очаквани, например за ипотечни кредити или заеми;
 - продуктът не поставя ограничения относно оборота, международните сделки или подобни характеристики на продукта;
 - нови продукти и нови стопански практики, включително нови механизми за доставка, и използването на нови или разработване на технологии за нови и вече съществуващи продукти, когато те все още не са добре разбрани;
 - кредитиране (вкл. ипотечни заеми), обезпечено със стойността на активите в други юрисдикции, особено в държавите, в които е трудно да се установи дали клиентът има законно право на собственост върху обезпечението, или когато самоличността на страните, които гарантират заема, е трудно да бъде проверена;
 - необичайно голям обем или голяма стойност на сделките.
99. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:
- Продуктът има ограничена функционалност, например в случай на:

- i. спестовен продукт с определен срок с ниски прагове за спестявания;
 - ii. продукт, при който ползите не могат да бъдат реализирани в полза на трето лице;
 - iii. продукт, при който ползите са реализуеми само в дългосрочен план или за конкретна цел, като пенсиониране или придобиването на собственост;
 - iv. споразумение за отпускане на малки суми, включително споразумение, обвързано с покупката на конкретна потребителска стока или услуга; или
 - v. продукт с ниска стойност, включително лизинг, когато пълноправната собственост върху актива не е прехвърлена на клиента до прекратяване на договорното отношение или изобщо никога не се прехвърля.
- Продуктът може да се използва само от определени категории клиенти, например пенсионери, родители от името на децата им, или непълнолетни лица до навършване на пълнолетие.
 - Операциите трябва да бъдат извършени през сметка на името на клиента в кредитна или финансова институция, която попада в обхвата на изискванията за противодействие на ИП/ФТ, които са не по-малко строги от тези, изисквани от Директива (ЕС) 2015/849.
 - Не съществува споразумение за надплащане.

Рискови фактори, свързани с клиента

100. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Естеството на клиента, например:
 - i. Клиентът е дружество, което се характеризира с интензивно използване на пари в брой.
 - ii. Клиентът е дружество, свързано с по-високи нива на риска от изпиране на пари, например някои доставчици на услуги по парични преводи и хазартни дейности.
 - iii. Клиентът е дружество, свързано с по-висок риск от корупция, например, извършващо дейност в добивната промишленост или търговия с оръжия.
 - iv. Клиентът е организация с нестопанска цел, която подкрепя юрисдикции, свързани с повишен риск от ФТ.
 - v. Клиентът е ново дружество без подходящ бизнес профил или резултати.

- vi. Клиентът е нерезидент. Банките следва да вземат предвид, че член 16 от Директива 2014/92/ЕС предвижда правото на потребителите, които пребивават законно в Европейския съюз за получаване на основна банкова сметка, въпреки че правото на откриване и използване на основна платежна сметка се прилага само доколкото банките могат да спазват своите задължения за противодействие на ИП/ФТ и не освобождава банките от задължението им за установяване и оценка на рисковете от ИП/ФТ, включително риска, свързан с клиента, който не е пребиваващ в държавата членка, в която банката има седалище²¹.
- vii. Действителният собственик на клиента не може лесно да бъдат идентифициран, защото структурата на собствеността на клиента е необичайна, прекомерно сложна или непрозрачна, или защото клиентът издава акции на приносител.
 - Поведение на клиента, например:
 - i. Клиентът не е склонен да предостави информация за комплексна проверка на клиента или изглежда умишлено избягва пряк контакт.
 - ii. Удостоверяването на самоличността на клиента е в нестандартна форма без видима причина.
 - iii. Поведението на клиента или обемът на операцията не са в съответствие с очакваните от категорията на клиента, към която принадлежат, или са неочаквани въз основа на информацията, която клиентът е предоставил при откриване на сметката.
 - iv. Поведението на клиента е необичайно, например клиентът неочаквано и без разумно обяснение ускорява договорен погасителен план, посредством еднократно изплащане или предсрочно прекратяване; депозира или желае изплащането на банкноти на висока стойност без основателна причина; увеличава дейността след период на неактивност; или извършва сделки, които изглеждат нямат икономически смисъл.

101. Следният фактор може да допринесе за намаляване на риска:

- Клиентът е дългогодишен клиент, чиито предишни операции не са дали повод за подозрение или безпокойство и желаните продукт или услуга са в съответствие с рисковия му профил.

²¹ Вж. „Становище на Европейския банков орган относно прилагането на мерки за комплексна проверка на клиента за лица от високорискови трети държави или територии, търсещи убежище“:
<http://www.eba.europa.eu/documents/10180/1359456/EBA-Op-2016-07+%28Opinion+on+Customer+Due+Diligence+on+Asylum+Seekers%29.pdf>

Рискови фактори, свързани с държавата или географското разположение²²

102. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Средствата на клиента се основават на лични или делови връзки с юрисдикции, свързани с по-висок риск от ИП/ФТ.
- Получателят се намира в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ. Дружествата следва да обръщат специално внимание на юрисдикции, за които е известно, че предоставят финансиране или подкрепа за терористични дейности или където групи, които извършват терористични престъпления е известно, че извършват дейност, и юрисдикции, подлежащи на финансови санкции, ембарго или мерки, свързани с тероризма, финансирането на тероризма или разпространението на оръжие за масово унищожение.

103. Следният фактор може да допринесе за намаляване на риска:

- Държавите, свързани със сделката, имат нормативна уредба за противодействие на ИП/ФТ, която е не по-малко строга от изискваната по Директива (ЕС) 2015/849 и е свързана с ниски равнища на предикатни престъпления.

Рискови фактори, свързани с канала за дистрибуция

104. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- делови взаимоотношения без физическо присъствие, когато няма подходящи допълнителни предпазни мерки, например електронни подписи, сертификати за електронна идентификация, издадени в съответствие с Регламент (ЕС) № 910/2014, и проверки за измама с фалшива самоличност;
- разчитане на МКП на трета страна в случаите, когато банката няма установени дълготрайни отношения със съответната трета страна;
- нови канали за дистрибуция, които все още не са изпробвани.

105. Следният фактор може да допринесе за намаляване на риска:

- Продуктът е достъпен само за клиенти, които отговарят на специфични критерии за допустимост, определени от националните публични органи, като в случая на получаващите помощ от държавата или специфични спестовни продукти за деца, регистрирани в дадена държава членка.

Мерки

106. Когато банките използват автоматизирани системи за установяване на риска от ИП/ФТ, свързан с индивидуални делови взаимоотношения или случайни сделки и за разкриване на съмнителни сделки, те следва да гарантират, че тези системи са подходящи за целта

²² Вж. Дял II.

в съответствие с критериите, изложени в Дял II. Използването на автоматизирани информационни системи не отменя задължението на служителите да бъдат бдителни.

Разширена комплексна проверка на клиента

107. Когато рискът, свързан с деловите взаимоотношения или случайна сделка, се увеличава, банките трябва да прилагат разширени МКП²³. Те могат да включват:

- Проверка на самоличността на клиента и на действителния собственик въз основа на повече от един надежден и независим източник.
- Идентификация и проверка на самоличността на други акционери, които не са действителният собственик на клиента или всички физически лица, които имат право да се разпореждат със сметка или да дават инструкции относно превода на средства или прехвърлянето на ценни книжа.
- Получаване на допълнителна информация относно клиента и естеството и целта на деловите взаимоотношения с цел създаването на по-завършен профил на клиента, например чрез извършване на търсене в публични източници или негативна информация в медиите или възлагане на доклад за разследване на трета страна. Примери за вида информация, която банките могат да търсят, включват:
 - i. естеството на дейността или заетостта на клиента;
 - ii. убеденост в разумна степен, че източникът на богатство и произходът на средствата на клиента, които са предмет на деловите взаимоотношения са законни;
 - iii. целта на сделката, включително, ако е уместно, местоназначението на средствата на клиента;
 - iv. информация за всички връзки, които клиентът може да има с други юрисдикции (централа, работещи офиси, клонове и др.) и за лицата, които могат да оказват влияние върху дейността му; или
 - v. когато клиентът се намира в друга държава, защо той търси банкови услуги на дребно извън рамките на своята национална юрисдикция.
- Повишаване на честотата на наблюдение на операциите.
- Прегледът и, ако е необходимо, актуализирането на информацията и документацията се провеждат по-често. Когато свързаният с отношенията риск е особено висок, банките следва да извършват преглед на деловите отношения всяка година.

²³ Член 18 от Директива (ЕС) 2015/849.

Опростена комплексна проверка на клиента

108. В случаи с нисък риск и доколкото е разрешено от националното законодателство, банките могат да прилагат опростени МКП, които могат да включват:

- за клиенти, които подлежат на задължително лицензиране и регулаторен режим, проверка на самоличността въз основа на данни за това, че клиентът попада в обхвата на въпросния режим, например чрез търсене в публичния регистър на регулаторния орган;
- проверка на самоличността на клиента и, ако е приложимо, на действителния собственик по време на установяването на делови взаимоотношения в съответствие с член 14, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/849;
- допускане, че е извършено плащане от сметка на името на клиента, самостоятелно или съвместно с друго лице в регулирана кредитна или финансова институция в държава членка на ЕИП, отговаряща на изискванията, определени в член 13, параграф 1, букви а) и б) от Директива (ЕС) 2015/849;
- приемане на алтернативни форми на самоличност, които отговарят на критерия за независим и надежден източник в член 13, параграф 1, буква а) от Директива (ЕС) 2015/849, например писмо от държавна агенция или друг надежден публичен орган до клиента, когато съществуват достатъчно основания, че клиентът не е в състояние да предостави стандартен документ, служещ за удостоверение за самоличност и при условие че няма основания за съмнение;
- актуализиране на информацията за комплексна проверка на клиента само в случай на конкретни активиращи събития, например клиентът желае нов продукт или продукт с по-висок риск, или промени в поведението на клиента или профила на сделката, които показват, че свързаният с отношенията риск вече не е нисък.

Обединени сметки

109. Когато клиент на банка открива „обединена сметка“, с цел да управлява средствата, които принадлежат на собствените клиенти на клиента, банката следва да прилага с пълен набор от МКП, включително третиране на клиентите на клиента като действителни собственици на средствата, държани в обединената сметка и проверката на тяхната самоличност.

110. Когато има признаци, че рискът, свързан с деловите отношения е висок, банките трябва да прилагат мерки за разширена комплексна проверка по целесъобразност²⁴.

111. Въпреки това, доколкото е разрешено от националното законодателство, когато рискът, свързан с деловите отношения, е нисък и при спазване на изложените по-долу условия, банката може да прилага опростени МКП, при условие че:

²⁴ Член 13, параграф 1 и член 18, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/849.

- Клиентът е дружество, което попада в обхвата на задълженията за противодействие на ИП/ФТ в държава от ЕИП или трета държава, която има нормативна уредба за противодействие на ИП/ФТ, която е не по-малко строга от тази, изисквана по Директива (ЕС) 2015/849, и върху него е упражнен ефективен надзор за спазването на тези изисквания.
 - Клиентът не е дружество, а друг задължен субект, който попада в обхвата на задълженията за противодействие на ИП/ФТ в държава от ЕИП, и върху него е упражнен ефективен надзор за спазването на тези изисквания.
 - Рискът от ИП/ФТ, свързан с деловите взаимоотношения е нисък, въз основа на оценката на банката на дейността на нейния клиент, вида на клиентите, които дейността на клиента обслужва и юрисдикциите, на които е изложена дейността на клиента, наред с други съображения;
 - банката се е уверила, че клиентът прилага надеждни и чувствителни към риска МКП за своите собствени клиенти и техните действителни собственици (може да е подходящо за банката да предприеме отчитащи риска мерки за оценка на адекватността на политиките и процедурите за комплексна проверка на своя клиент, например чрез осъществяване на пряк контакт с него); и
 - банката е предприела действия, отчитащи риска, за да се увери, че клиентът ще предостави информация и документи за комплексна проверка на клиента относно своите основни клиенти, които са действителните собственици на средствата, държани в обединената сметка незабавно при поискване, например чрез включване на съответните клаузи в договор с клиента или чрез тестване способността на клиента да осигури информация за комплексна проверка на клиента при поискване.
112. Когато условията за прилагането на опростена комплексна проверка на клиента за обединени сметки са изпълнени, опростените МКП могат да се състоят от следните действия от страна на банката:
- идентифициране и проверка на самоличността на клиента, включително действителните собственици на клиента (но не основните клиенти на клиента);
 - оценка на целта и планирания характер на деловите взаимоотношения; и
 - провеждане на постоянно наблюдение на деловите взаимоотношения.

Глава 3: Секторни насоки за издателите на електронни пари

113. Настоящата глава съдържа насоки за издателите на електронни пари (издатели на електронни пари), както е определено в член 2, параграф 3 от Директива 2009/110/ЕО. Равнището на риска от ИП/ФТ, свързан с електронните пари²⁵ (e-money), зависи преди всичко от характеристиките на индивидуални продукти за електронни пари и степента, в която издателите на електронни пари използват други лица да разпространяват и изкупуват обратно електронни пари от тяхно име²⁶.

114. Дружествата, които издават електронни пари, трябва да вземат предвид следните рискови фактори и мерки, заедно с тези, посочени в Дял II от настоящите насоки. Секторните насоки за доставчици на услуги по парични преводи в Дял III, Глава 4 също могат да бъдат от значение в този контекст.

Рискови фактори

Рискови фактори, свързани с продукта

115. Издателите на електронни пари следва да отчитат риска от ИП/ФТ, свързан със:

- прагове;
- метод на финансиране; и
- полезност и прехвърляемост.

116. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Прагове: продуктът позволява
 - i. плащания на висока стойност или неограничена стойност, зареждане или обратно изкупуване, включително теглене на пари в брой;
 - ii. плащания на висока стойност, зареждане или обратно изкупуване, включително теглене на пари в брой;
 - iii. голям или неограничен размер на средствата, които се съхраняват в продукта/сметка за електронни пари.
- Метод на финансиране: продуктът може да бъде
 - i. зареден анонимно, например с пари в брой, анонимни електронни пари или продукти с електронни пари, които да се ползват от предвиденото в член 12 от Директива (ЕС) 2015/849 освобождаване;
 - ii. финансиран с плащания от неидентифицирани трети страни;

²⁵ Член 2, параграф 2 от Директива 2009/110/ЕО).

²⁶ Член 3, параграф 4 от Директива 2009/110/ЕО).

iii. финансиран с други продукти, свързани с електронни пари.

■ Полезност и прехвърляемост: продуктът

- i. позволява преводи между лица;
- ii. се приема като платежно средство от голям брой търговци или пунктове за продажба;
- iii. е специално създаден, за да бъде приеман като платежно средство от търговците, занимаващи се със стоки и услуги, свързани с висок риск от финансови престъпления, например онлайн хазарта;
- iv. може да бъде използван в международни сделки или в различни юрисдикции;
- v. е предназначен да бъде използван от лица, различни от клиента, например някои партньорски картови продукти (но не карти за подарък на ниска стойност);
- vi. позволява теглене на пари в брой с висока стойност.

117. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

■ Прагове: продуктът

- i. определя ограничения за плащания с ниска стойност, зареждане или изплащане, включително теглене на пари в брой (въпреки че дружествата следва да имат предвид, че ниският праг сам по себе си не може да бъде достатъчен за намаляване на риска от ФТ);
- ii. ограничава броя на плащанията, зареждането или изплащането, включително тегленето на пари в брой в даден период от време;
- iii. ограничава размера на средствата, които могат да се съхраняват върху продукта/сметката за електронни пари по всяко време.

■ Финансиране: продуктът

- i. изисква средствата за закупуване или повторно зареждане действително да бъдат изтеглени от сметка, открита на името на клиента, самостоятелно или съвместно с друго лице, при кредитна или финансова институция от ЕИП;

■ Полезност и прехвърляемост: продуктът

- i. не позволява или строго ограничава тегленето на пари в брой;

- ii. може да бъде използван само на национално равнище;
- iii. е приет от ограничен брой търговци или пунктове за продажба, с чиято дейност издателят на електронни пари е запознат;
- iv. е разработен специално за ограничаване на използването му от страна на търговци, занимаващи се със стоки и услуги, които са свързани с висока степен на риск от финансови престъпления;
- v. е приет като средство за разплащане по отношение на ограничен брой типове услуги или продукти с нисък риск.

Рискови фактори, свързани с клиента

118. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Клиентът закупува няколко продукта за електронни пари от същия издател, често зарежда продукта или извършва няколко парични тегления за кратък период от време и без икономически смисъл; при което дистрибуторите (или представители, извършващи действия като дистрибутори) са задължени субекти, това важи също за продукти за електронни пари от различни издатели, закупени от същия дистрибутор.
- Сделките на клиента винаги са малко под установените прагове.
- Оказва се, че продуктът се използва от няколко лица, чиято самоличност не е известна на издателя (напр. продуктът се използва от няколко IP адреса едновременно).
- Налице са чести промени в данните за идентифициране на клиента, например домашен адрес или IP адрес, или свързани банкови сметки.
- Продуктът не се използва за целта, за която е бил разработен, например той се използва в чужбина, когато е замислен като карта за подарък в търговски център.

119. Следният фактор може да допринесе за намаляване на риска:

- Продуктът е наличен само за някои категории клиенти, например получатели на социалноосигурителни обезщетения или членове на персонала на дружество, което ги издава за покриване на корпоративни разходи.

Рискови фактори, свързани с канала за дистрибуция

120. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Онлайн и разпространение без физическо присъствие без адекватни предпазни мерки, например електронни подписи, документи за електронна идентификация,

които отговарят на критериите, посочени в Регламент (ЕС) № 910/2014 и мерките срещу измама с фалшива самоличност.

- Разпространение чрез посредници, които сами по себе си не са задължени субекти съгласно Директива (ЕС) 2015/849 или националното законодателство, когато е приложимо, когато издателят на електронни пари:
 - i. разчита на посредника да извършва някои от задълженията за противодействие на ИП/ФТ на издателя на електронни пари; и
 - ii. не се е уверил, че посредникът разполага с адекватни системи и механизми за контрол за противодействие на ИП/ФТ.
- Сегментиране на услуги, т.е. предоставянето на услуги в областта на електронните пари от няколко оперативни независими доставчици на услуги без надлежен надзор и координация.

Рискови фактори, свързани с държавата или географското разположение²⁷

121. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Получателят се намира или продуктът получава финансиране от източници, базирани в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ. Дружествата следва да обърнат специално внимание на юрисдикции, за които е известно, че предоставят финансиране или подкрепа за терористични дейности или в които е известно, че работят групи, извършващи терористични престъпления, и юрисдикции, подлежащи на финансови санкции, ембарго или мерки, свързани с тероризъм, финансирането на тероризъм или разпространението на оръжия за масово унищожение.

Мерки

122. Националното законодателство може да предвижда освобождаване от задължението за идентификация и проверка на самоличността на клиента и на действителния собственик и оценка на естеството и целта на деловите взаимоотношения с определени продукти за електронни пари в съответствие с член 12 от Директива (ЕС) 2015/849.

123. Дружествата следва да имат предвид, че освобождаването съгласно член 12 от Директива (ЕС) 2015/849 не обхваща задължението за извършване на текущо наблюдение на сделките и деловите взаимоотношения, нито ги освобождава от задължението да идентифицират и докладват подозрителни сделки; това означава, че дружествата следва да гарантират, че получават достатъчна информация за своите клиенти, или видовете клиенти, за които е предназначен техният продукт, да могат да извършват съдържателно текущо наблюдение на деловите взаимоотношения.

²⁷ Вж. Дял II, точки 22—27.

124. Примери за видовете системи за наблюдение, които дружествата следва да въведат, включват:

- системи за наблюдение на сделки, които разкриват аномалии или подозрителни модели на поведение, включително неочаквано използване на продукта по начин, за който не е предназначен; дружеството може да деактивира продукта или ръчно, или посредством чип контрол, докато се увери, че не съществуват основания за подозрение;
- системи, които установяват несъответствия между подадената и разкритата информация, например между подадената информация за държавата по произход и IP адреса, разкрит по електронен път;
- системи, които сравняват подадените данни с данните, съхранявани за други делови взаимоотношения и които могат да откриват тенденции, например един и същ финансов инструмент или една и съща информация за контакт;
- системи, които определят дали продуктът се използва при търговци, които се занимават със стоки и услуги, свързани с висок риск от финансови престъпления;

Разширена комплексна проверка на клиента

125. Примерите за разширени МКП на клиента, които дружествата следва да прилагат в ситуация с висок риск, включват:

- получаване на допълнителна информация за клиента по време на идентификацията, като източника на средства;
- прилагане на допълнителни мерки за проверка от по-широка гама от надеждни и независими източници (напр. проверка в онлайн бази данни), за проверка на самоличността на клиента или действителния собственик;
- получаване на допълнителна информация за планирания характер на деловите взаимоотношения, например от клиентите се изисква да посочат своята дейност или юрисдикциите, в които възнамеряват да прехвърлят електронни пари;
- получаване на информация за търговеца/получателя, по-специално, когато издателят на електронни пари има основания да подозира, че неговите продукти се използват за закупуване на незаконни стоки или такиваване на информ възрастово ограничение;
- използване на проверки за измами със самоличността за гарантиране, че клиентът е лице, за което се представя;
- прилагане на засилено наблюдение на отношенията с клиентите и индивидуални сделки.
- установяване на произхода и/или местоназначението на средствата.

Опростена комплексна проверка на клиента

126. Доколкото е разрешено от националното законодателство, дружествата могат да обмислят прилагането на опростена комплексна проверка на клиента за продукти, свързани с електронни пари с нисък риск, които не се възползват от освобождаването, предвидено в член 12 от Директива (ЕС) 2015/849.

127. Доколкото е разрешено от националното законодателство, примерите за опростени МКП, които дружествата могат да прилагат в случаи с нисък риск, включват:

- отлагане на проверката на самоличността на клиента или на действителния собственик за определена по-късна дата след установяването на отношенията или докато бъде превишен определен (нисък) паричен праг (което от двете настъпи първо). Паричният праг не следва да надвишава 250 EUR, когато продуктът не е презаредим или може да бъде използван в други юрисдикции или за презгранични операции, или 500 EUR, когато това е разрешено от националното законодателство (в този случай продуктът може да се използва само на национално равнище);
- проверка на самоличността на клиента въз основа на извършено плащане от сметка на името на клиента, самостоятелно или съвместно с друго лице или сметка в регулирана кредитна или финансова институция от ЕИП, за която може да се докаже, че клиентът има контрол;
- проверка на самоличността въз основа на по-малко източници;
- проверка на самоличността въз основа на по-малко надеждни източници;
- използване на алтернативни методи за проверка на самоличността;
- като допуска, че естеството и предназначението на деловите взаимоотношения, когато това е очевидно, например в случай на определени карти за подарък, които не попадат в освобождаването за затворен цикъл/затворена мрежа;
- намаляване на интензивността на наблюдението, докато не бъде достигнат определен паричен праг. Тъй като текущото наблюдение е важен способ за получаване на повече информация относно рисковите фактори по отношение на клиента (вж. по-горе) в хода на отношенията с него, този праг за отделните операции и операциите, които изглеждат свързани в рамките на 12 месеца, следва да бъде определен на равнище, което дружеството е оценило като представляващо нисък риск за целите на финансирането на тероризма и изпирането на пари.

Глава 4: Секторни насоки за доставчици на услуги по парични преводи

128. Доставчиците на услуги по парични преводи са платежни институции, които са лицензирани в съответствие с Директива 2007/64/ЕО да предоставят и извършват платежни услуги на територията на ЕС. Дейностите в сектора са разнообразни и варират от отделни дейности до оператори на сложна верига.
129. Много доставчици на услуги по парични преводи използват представители за предоставяне на платежни услуги от тяхно име. Представителите често предоставят платежни услуги като допълнителен елемент на своята основна стопанска дейност и самите те може да не бъдат задължени субекти съгласно приложимото законодателство за противодействие на ИП/ФТ; следователно техният опит в противодействието на ИП/ФТ може да бъде ограничен.
130. Естеството на предоставената услуга може да изложи доставчиците на услуги по парични преводи на риск от ИП/ФТ. Това се дължи на опростеността и бързината на операциите, техния световен обхват и често естеството им, основано на пари в брой. От друга страна, естеството на тази платежна услуга означава, че доставчиците на услуги по парични преводи често извършват случайни сделки, а не установяването на делови взаимоотношения с клиентите си, което означава, че тяхното разбиране за риска от ИП/ФТ, свързан с клиента може да бъде ограничено.
131. Доставчиците на услуги по парични преводи трябва да вземат предвид следните рискови фактори и мерки, заедно с тези, посочени в Дял II от настоящите насоки.

Рискови фактори

Рискови фактори, свързани с продукт, услуга и сделка

132. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:
- продуктът позволява извършване на операции на висока или неограничена стойност;
 - продуктът или услугата има глобален обхват;
 - сделката е финансирана с пари в брой или с анонимни електронни пари, включително електронни пари, които се възползват от освобождаването, съгласно член 12 от Директива (ЕС) 2015/849;
 - преводите се извършват от един или повече платци в различни държави до местен получател.
133. Следният фактор може да допринесе за намаляване на риска:
- средствата, използвани при превода, произлизат от сметка, открита на името на платеца в кредитна или финансова институция от ЕИП.

Рискови фактори, свързани с клиента

134. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Стопанската дейност на клиента:
 - i. Клиентът притежава или развива дейност, при която се работи с големи суми пари в брой.
 - ii. Стопанската дейност на клиента има сложна структура на собствеността.
- Поведението на клиента:
 - i. Потребностите на клиента могат да бъдат по-добре обслужвани другаде, например поради това, че доставчикът на услуги по парични преводи не е местен за клиента или стопанската дейност на клиента.
 - ii. Оказва се, че клиентът извършва действия за някой друг, например други хора следят отблизо клиента или са видими извън мястото, където се осъществява сделката, или клиентът чете инструкции от бележка.
 - iii. Поведението на клиента видимо няма икономически смисъл, например клиентът приема неблагоприятен валутен курс или високи такси без да задава въпроси, отправя искане за операция във валута, която не е официално платежно средство или не се използва често в юрисдикцията, където клиентът и/или получателят се намират, или иска или предоставя големи суми във валута в малки или големи купюри.
 - iv. Сделките на клиента винаги са малко под приложимите прагове, включително прага за прилагане на комплексна проверка на клиента за случайни сделки в член 11, буква б) от Директива (ЕС) 2015/849 и прага от 1 000 EUR, определен в член 5, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/847²⁸. Дружествата следва да отбележат, че прагът по член 5, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/847 се прилага само по отношение на сделки, които не са финансирани с пари в брой или анонимни електронни пари.

²⁸ Регламент (ЕС) 2015/847 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година относно информацията, придружаваща преводите на средства, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1781/2006 (текст от значение за ЕИП).

- v. Използването на услугата от клиента е необичайно, например той изпраща или получава пари от и до себе си или от своя сметка или изпраща средствата незабавно след получаването им.
- vi. Оказва се, че клиентът знае малко или не е склонен да предостави информация за получателя на плащането.
- vii. Няколко от клиентите на дружеството превеждат средства на един и същ получател или изглежда имат една и съща информация за идентификация, например адрес или телефонен номер.
- viii. Входяща сделка не е придружена от изискваната информация за платеща или получателя.
- ix. Изпратената или получената сума не съответства на дохода на клиента (ако е известен).

135. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

- Клиентът е дългогодишен клиент на дружеството, чието поведение в миналото не е довело до подозрение и няма признаци, че рискът от ИП/ФТ може да нарасне.
- Преведената сума е малка; въпреки това дружествата следва да имат предвид, че малките суми сами по себе си не са достатъчни за изключване на риска от ФТ.

Рискови фактори, свързани с канала за дистрибуция

136. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Няма ограничения по отношение на инструмента за финансиране, например в случая на пари в брой или плащания от продукти, свързани с електронни пари, които се възползват от освобождаването по член 12 от Директива (ЕС) 2015/849, електронни преводи или чекове.
- Използваният канал за дистрибуция осигурява известна степен на анонимност.
- Услугата се предоставя изцяло онлайн без подходящи предпазни мерки.
- Услугата по парични преводи се предоставя чрез представители, които:
 - i. представляват повече от един принципал;
 - ii. имат необичайни тенденции при оборота в сравнение с други представители на подобни места, например необичайно голям или малък размер на сделките,

необичайно големи сделки с пари в брой или голям брой операции, които са малко под прага за прилагане на комплексна проверка, или извършват стопанска дейност извън нормалното работно време;

- iii. осъществяват голяма част от дейността с платци или получатели от юрисдикции, свързани с по-висок риск от ИП/ФТ;
 - iv. изглеждат несигурни или непоследователни в прилагането на политики за БИП/БФТ на ниво група; или
 - v. не са от финансовия сектор и извършват друга стопанска дейност като своя основна стопанска дейност.
- Услугата по налични парични преводи се предоставя чрез широка мрежа от представители в различни юрисдикции.
 - Услугата по налични парични преводи се предоставя чрез извънредно сложна платежната верига, например с голям брой посредници, които оперират в различни юрисдикции или допускане на непоследими (официални и неофициални) системи за сетълмент.

137. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

- Самите представители са регулирани финансови институции.
- Услугата може да се финансира единствено чрез преводи от сметка, открита на името на клиента в кредитна или финансова институция от ЕИП, или сметка, за която може да се докаже, че е контролирана от клиента.

Рискови фактори, свързани с държавата или географското разположение

138. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Платецът или получателят се намира в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ.
- Получателят пребивава в юрисдикция, която няма или се характеризира с по-слабо развит официален банков сектор, което означава, че неофициални услуги за парични преводи, например „hawala“, могат да се използват в момента на плащане.

Мерки

139. Тъй като голяма част от дейността на доставчиците на услуги по парични преводи се основава преди всичко на трансакции, дружествата следва да обмислят кои системи за наблюдение и механизми за контрол трябва да въведат за гарантиране, че откриват

опити за изпиране на пари и финансиране на тероризма дори когато събраната информация, свързана с комплексната проверка на клиента, е оскъдна или липсва поради това, че не са установени делови взаимоотношения.

140. Дружествата следва във всеки случай да въведат:

- системи за идентификация на свързани операции;
- системи за установяване дали сделките от различни клиенти са предназначени за един и същ получател;
- системи, които да позволят, доколкото е възможно, установяването на произхода на средствата и предназначението им;
- системи, които позволяват пълно проследяване както на сделките, така и на броя на обслужващите звена, включени в платежната верига; и
- системи за гарантиране, че по цялата платежна верига могат да се намесват само лицата, които са надлежно упълномощени да предоставят услуги по извършване на налични парични преводи.

141. Когато рискът, свързан със случайна сделка или делови взаимоотношения, се увеличава, дружествата следва да прилагат разширена комплексна проверка на клиента в съответствие с Дял II, включително, когато е уместно, засилено наблюдение на сделките (напр. по-голяма честота или по-ниски прагове). И обратно, когато рискът, свързан със случайна сделка или делови взаимоотношения, е нисък и доколкото е разрешено от националното законодателство, дружествата могат да прилагат опростени МКП в съответствие с Дял II.

Използване на представители

142. Доставчиците на услуги по парични преводи, които използват представители за предоставяне на платежни услуги, следва да знаят кои са техните представители²⁹. Като част от това, доставчиците на услуги по парични преводи следва да създадат и поддържат подходящи и отчитащи риска политики и процедури за предотвратяване на риска, че техните представители могат да извършват, или да бъдат използвани за ИП/ФТ, включително чрез:

- Идентифициране на лицето, което притежава или контролира представителя, когато представителят е юридическо лице, да се уверят, че рискът от ИП/ФТ, на който е изложен доставчикът на услуги по парични преводи в резултат на неговото използване на представителя не се е увеличил.
- Получаване на доказателства, в съответствие с изискванията на член 19, параграф 1, буква в) на Директива (ЕС) 2015/2366, че директорите и други лица, отговорни за управлението на представителя, са квалифицирани и надеждни лица, включително

²⁹ Член 19 от Директива (ЕС) 2015/2366.

като се разглежда тяхната честност, почтеност и репутация. Всяко запитване от страна на доставчика на услуги по парични преводи следва да бъде пропорционално на естеството, сложността и мащаба на риска от ИП/ФТ, присъщ за платежните услуги, предоставени от представителя и може да се основава на процедурите за комплексна проверка на клиента на доставчика на услуги по парични преводи.

- Предприемане на разумни мерки, за да се уверят, че мерките за вътрешен контрол за противодействие на ИП/ФТ на представителя са подходящи и остават подходящи по време на свързаните с представителство отношения, например чрез наблюдение на извадка от операциите на представителя или преглед на механизмите за контрол на представителя на място. Когато мерките за вътрешен контрол за ИП/ФТ на представителя се различават от тези на доставчика на услуги по парични преводи, например тъй като представителят представлява повече от един принципал, или защото самият представител е задължен субект съгласно действащото законодателство в областта на противодействие на ИП/ФТ, доставчикът на услуги по парични преводи следва да оцени и управлява риска, че тези разлики могат да засегнат неговото спазване на мерките за противодействие на ИП/ФТ и това на представителя.
- Предоставяне на обучение в областта на противодействието на ИП/ФТ на представителите за гарантиране, че те разбират адекватно съответните рискове от ИП/ФТ и качеството на механизмите за контрол за противодействие на ИП/ФТ, които доставчикът на услуги по парични преводи очаква.

Глава 5: Секторни насоки за управление на благосъстоянието

143. Управление на благосъстоянието е предоставянето на банкови и други финансови услуги за заможни частни лица и техните семейства или дейности. Известно е също като частно банкиране. Клиентите на дружествата за управление на благосъстоянието могат да очакват специализирания персонал за управление на отношенията да предоставя специализирани персонализирани услуги, които обхващат, например банкиране (напр. текущи сметки, ипотечни кредити и обмяна на валута), инвестиционно управление и съвети, доверителни услуги, попечителство, застраховане, услуги за семейния офис, данъци и планиране на имуществото и свързаната с тях инфраструктура, в т.ч. правна помощ.
144. Много от характеристиките, обикновено свързани с управление на благосъстоянието, като богати и влиятелни клиенти; сделки и портфейли на много висока стойност; сложни продукти и услуги, включително персонализирани инвестиционни продукти; и очакване за поверителност и лична преценка са показателни за по-висок риск от изпиране на пари по отношение на тези, които типично присъстват при банкирането на дребно. Услугите на дружествата за управление на благосъстоянието могат да бъдат особено уязвими на злоупотреба от страна на клиенти, които желаят да прикрият произхода на средствата си или, например укриват данъци в своята национална юрисдикция.
145. Дружествата в този сектор трябва да вземат предвид следните рискови фактори и мерки, заедно с тези, посочени в Дял II от настоящите насоки. Секторните насоки в Дял III, Глави 2, 7 и 9 също могат да бъдат от значение в този контекст.

Рискови фактори

Рискови фактори, свързани с продукт, услуга и сделка

146. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:
- клиентите, които искат големи количества пари в брой или други физически средства с висока стойност като скъпоценни метали;
 - сделки на много висока стойност;
 - финансови договорености, включващи юрисдикции, свързани с по-висок риск от ИП/ФТ (дружествата следва да се обръщат специално внимание на държави, които имат култура за банкова тайна или които не спазват международните стандарти за данъчна прозрачност)³⁰;
 - кредитиране (вкл. ипотечни заеми), обезпечено със стойността на активите в други юрисдикции, особено в държавите, в които е трудно да се установи дали клиентът

³⁰ Вж. също Дял II, точка 26.

има законно право на собственост върху обезпечението, или когато самоличността на страните, които гарантират заема, е трудно да бъде проверена;

- използването на сложни корпоративни структури, например тръстове и частни дружества със специална инвестиционна цел, особено когато самоличността на крайния действителен собственик може да бъде неизвестна;
- дейност, която се осъществява в множество държави, особено когато тя включва множество доставчици на финансови услуги;
- международни споразумения, при които активите са депозирани или управлявани в друга финансова институция, или от същата финансова група или извън групата, особено когато другата финансова институция се намира в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ. Дружествата следва да отделят особено внимание на юрисдикции с по-високи равнища на предикатни престъпления, слаба нормативна уредба за превенция срещу ИП/ФТ или слаби стандарти за данъчна прозрачност.

Рискови фактори, свързани с клиента

147. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Клиенти с доходи и/или богатство от високорискови сектори, като оръжия, миннодобивната промишленост, строителството, хазарт или частни военни изпълнители.
- Клиенти, към които са били отправени достоверни обвинения за нарушения.
- Клиенти, които очакват необичайно високи нива на поверителност или преценка.
- Клиенти, чието поведение в потреблението или операциите затруднява определянето на „обичайните“ или очакваните модели на поведение.
- Много състоятелни и влиятелни клиенти, включително клиенти с широка обществена популярност, чуждестранни клиенти и видни политически личности. Когато клиентът или действителният собственик на клиента е видна политическа личност, дружествата трябва винаги да прилагат разширени МКП в съответствие с членове 18—22 от Директива (ЕС) 2015/849.
- Клиентът желае дружеството да му предоставя продукт или услуга от трета страна без ясна стопанска или икономическа обосновка.

Рискови фактори, свързани с държавата или географското разположение³¹

148. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Дейността се осъществява в държави, които имат култура на банкова тайна или не спазват международните стандарти за данъчна прозрачност.

³¹ Вж. Дял II.

- Клиентът живее или неговите средства произтичат от дейност в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ?

Мерки

149. Служителят, който управлява отношенията на дружеството за работа със състоятелни клиенти (служител за връзка с клиента), следва да играе важна роля при оценката на риска. Близкият контакт на служителя за връзка с клиента ще улесни събирането на информация, която позволява създаването на по-добра представа за целта и характера на стопанската дейност на клиента (напр. разбиране за източника на богатството на клиента, защото сложни или необичайни споразумения може все пак да бъдат действителни и законни, или защото допълнителното обезпечение може да бъде целесъобразно). Тази тясна връзка обаче може също така да доведе до конфликти на интереси, ако служителят за връзка с клиента се сближи твърде много с клиента, в ущърб на усилията на дружеството да управлява риска от финансови престъпления. Следователно също така ще бъде целесъобразен независим контрол на оценката на риска, осъществяван например от звеното за съответствие и висшето ръководство.

Разширена комплексна проверка на клиента

150. Следните мерки за разширена комплексна проверка на клиента могат да бъдат подходящи в случаи с висок риск:

- Набавяне и проверяване на повече информация за клиенти в сравнение със случаи със стандартен риск и редовно преглеждане и актуализиране на тази информация и когато бъдат забелязани съществени промени в профила на клиента. Дружествата следва да извършват проверки въз основа на оценка на риска, като проверяват по-рисковите клиенти най-малко веднъж годишно или по-често, ако рискът го изисква. Процедурите могат да включват такива за регистриране на всички посещения при клиентите, независимо дали в домовете или работата им, включително всички промени в профила на клиента или друга информация, които могат да окажат въздействие върху оценката на риска, която налагат тези посещения.
- Установяване на източника на богатството и произхода на средствата; когато рискът е особено висок и/или когато дружеството има съмнения относно законния произход на средствата, проверката на източника на богатството и произхода на средствата може да бъде единственият подходящ инструмент за намаляване на риска. Произходът на средства или източникът на богатство могат да бъдат проверени чрез позоваване на, наред с другото:
 - i. оригинал или заверено копие на последен фиш за заплата;
 - ii. писмено потвърждение за годишна заплата, подписано от работодателя;

- iii. оригинал или заверено копие на договор за продажба, например на инвестиции или дружество;
 - iv. писмено потвърждение за продажба, подписано от адвокат или юрист;
 - v. оригинал или заверено копие на завещание или заверен препис от обявяване на завещание;
 - vi. писмено потвърждение за наследство, подписано от адвокат, юрист, попечител или изпълнител на завещание;
 - vii. търсене в интернет в търговски регистър за потвърждаване на продажбата на дружество.
- Установяване на местоназначението на средствата.
 - Извършване на завишено обследване и надлежна проверка на деловите взаимоотношения, отколкото би било типично при осигуряването на традиционните финансови услуги, например при банкиране на дребно или управление на инвестиции.
 - Извършване на независим вътрешен преглед и, когато е уместно, търсене на одобрението на висшето ръководство за нови клиенти и съществуващи клиенти на базата на оценка на риска.
 - Текущо наблюдение на сделките, включително, ако е необходимо, преглед на всяка сделка в момента на нейното възникване, за разкриване на необичайна или подозрителна дейност. Това може да включва мерки за определяне дали някое от изброените по-долу е в несъответствие с рисковия профил на дейността:
 - i. трансфери (на налични парични средства, инвестиции или други активи);
 - ii. използването на електронни преводи;
 - iii. значителни промени в дейността;

сделки и операции, свързани с юрисдикции, характеризиращи се с по-висок риск от ИП/ФТ.

Мерките за наблюдение могат да включват използването на прагове и подходящ процес на преглед, чрез който необичайното поведение се разглежда своевременно от персонала за управление на отношенията или (при определени прагове) звеното за съответствие или висшето ръководство.

- Наблюдение на публични доклади или други източници на разузнавателни сведения за разкриване на информация, свързана с клиентите или техни познати свързани лица, дружества, с които са свързани, потенциални цели за корпоративното придобиване или трети страни бенефициери, в чиято полза клиентът извършва плащания.
- Гарантиране, че паричните средства или други физически средства за съхраняване на стойност (напр. пътнически чекове) се разглеждат единствено в банковите гишета и никога от служители, отговарящи за връзки с клиенти.
- Гарантиране, че дружеството се е уверило, че използването от клиент на сложни корпоративни структури, като тръстове и частни дружества със специална инвестиционна цел, е със законна и истинска цел и че самоличността на крайния действителен собственик е установена.

Опростена комплексна проверка на клиента

151. Опростената комплексна проверка не е подходяща в контекста на управление на благосъстоянието.

Глава 6: Секторни насоки за доставчици на търговско финансиране

152. Търговско финансиране означава управление на плащане с цел улесняване на движението на стоки (и осигуряването на услуги) на вътрешния национален пазар или при международни операции. Когато стоките се доставят в международен план, вносителят понася риска, че стоките няма да пристигнат, макар че износителят може да е загрижен, че плащането няма да бъде направено. За намаляване на тези опасности, много инструменти за търговско финансиране поставят банките в средата на сделката.

153. Търговското финансиране може да бъде под много различни форми. Те включват:

- Сделки от типа „отворена сметка“: това са сделки, при които купувачът извършва плащане, след като получи стоките. Това са най-често срещаните начини за финансиране на търговията, но основното търговско естество на сделката често не е известно на банките, които изпълняват превода на средства. Банките следва да се позоват на насоките в Дял II за управление на риска, свързан с тези сделки.
- Документарни акредитиви: акредитивът е финансов инструмент, издаден от банка, който гарантира плащане към посочен бенефициер (обикновено износител) при представянето на определени документи, с които се удостоверява изпълнението, посочени в кредитните условия (напр. доказателство, че стоките са били изпратени).
- Документарни инкаса: документарно инкасо означава процес, чрез който плащане или приет инструмент за плащане се инкасира от „инкасиращата“ банка от вносител на стоки за последващо плащане на износителя. Инкасиращата банка дава съответните търговски документи (които ще бъдат получени от износителя, обикновено чрез неговата банка) на вносителя в замяна.

154. Другите продукти за търговско финансиране като форфетиране или структурирано финансиране, или по-широка дейност като финансиране на проекти, са извън обхвата на настоящите секторни насоки. Банките, които предлагат тези продукти, следва да се позоват към общите насоки в Дял II.

155. С продуктите за търговско финансиране може да бъде злоупотребено за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма. Например продавачът и купувачът могат да се договорят тайно да фалшифицират цената, вида, качеството или количеството на стоките с цел прехвърляне на средства или стойност между различните държави.

156. Международната търговска камара (МТК) е разработила стандарти, които уреждат използването на акредитиви и инкаса, но не обхващат въпроси, свързани с финансовите престъпления³². Банките следва да отбележат, че стандартите нямат правна сила и

³² Еднообразни правила и обичаи за документарните акредитиви (UCP 600) за акредитиви и Еднообразни правила за инкаса (URC 522) за инкаса.

тяхното използване не означава, че банките не трябва да спазват своите правни и регулаторни задължения за противодействие на ИП/ФТ.

157. Дружествата в този сектор трябва да вземат предвид следните рискови фактори и мерки, заедно с тези, посочени в Дял II от настоящите насоки. Секторните насоки в Дял III, Глава 1 също могат да бъдат от значение в този контекст.

Рискови фактори

158. Банки, които са страни в сделки по търговско финансиране, често имат достъп само до частична информация за сделката и страните по нея. Търговската документация може да бъде разнообразна и банките може да не разполагат с експертни познания за различните видове търговски документи, които получават. Това може да доведе до предизвикателства при установяването и оценката на рисковете от ИП/ФТ.
159. Въпреки това банките следва да бъдат разумни и да ползват професионалната си преценка за оценка на степента, в която информацията и документацията, с които разполагат, биха могли да предизвикат безпокойство или съмнение за ИП/ФТ.
160. Доколкото е възможно, банките трябва да отчетат следните рискови фактори:

Рискови фактори, свързани със сделката

161. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:
- Сделката е с необичайно голям размер, като се има предвид какво се знае за предходната търговска дейност на клиента.
 - Сделката е добре структурирана, фрагментирана или сложна, като включва много страни, без видима правна обосновка.
 - Използват се копия на документите в случаи, при които се очаква оригиналната документация, без основателно обяснение.
 - Съществуват значителни несъответствия в документацията, например между описанието на стоките в основните документи (т.е. фактури и транспортни документи) и действително доставените стоки, доколкото това е известно.
 - Видът, количеството и стойността на стоките са несъвместими с познаването от страна на банката на стопанската дейност на купувача.
 - Договорените стоки са с по-висок риск от изпиране на пари, например определени стоки, чиито цени могат да варират значително, което може да направи фиктивните цени трудни за разкриване.
 - Договорените стоки изискват лицензии за износ.
 - Търговската документация не е в съответствие с приложимото законодателство или стандарти.

- Цената за единица мярка се счита за необичайна въз основа на това, което банката знае за стоките и търговията.
- Сделката по принцип е необичайна, например акредитивите често са променяни без ясна обосновка или стоките се транспортират през друга юрисдикция без видима търговска причина.

162. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

- Независими инспектори са проверили количеството и качеството на стоките.
- Сделките включват установени контрагенти с доказан опит в извършването на сделки помежду им, а надлежна проверка вече е извършена.

Рискови фактори, свързани с клиента

163. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Сделката и/или участващите страни не съответстват на информацията на банката за предходната дейност или вида дейност на клиента (напр. превозваните стоки или обемът на доставките не съответстват на информацията за стопанската дейност на вносителя или износителя).
- Има признаци, че купувачът и продавачът може да бъдат в тайно съглашение, например:
 - i. купувачът и продавачът са контролирани от едно и също лице;
 - ii. осъществяваните стопански дейности имат един и същ адрес, предоставят единствено адреса на регистрирания представител или други несъответствия при адреса;
 - iii. купувачът има готовност или желание да приеме или откаже несъответствията в документацията.
- Клиентът не е в състояние или не желае да предостави съответната документация в подкрепа на сделката.
- Купувачът използва представители или трети страни.

164. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

- Клиентът е съществуващ клиент, чиято стопанска дейност е добре известна на банката и сделката е в съответствие с тази стопанска дейност.
- Клиентът е регистриран на фондова борса с изисквания за оповестяване на информация, подобни на тези на ЕС.

Рискови фактори, свързани с държавата или географското разположение

165. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Държава, свързана със сделката (вкл. от която стоките произхождат, за която са предназначени, или през която преминават транзитно, или в която е установена която и да е страна по сделката) има механизми за контрол за обмяна на валута. Това увеличава риска, че истинската цел на сделката е износ на валута в нарушение на местното законодателство.
- Държава, свързана със сделката, има по-високи нива на предикатни престъпления (напр. свързани с търговия с наркотици, контрабанда и фалшифициране) или зони за свободна търговия.

166. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

- Търговията е в рамките на ЕС/ЕИП.
- Държавите, свързани със сделката, имат изградена нормативна уредба за противодействие на ИП/ФТ, която е не по-малко строга от тази, изисквана по Директива (ЕС) 2015/849, и е свързана с ниски нива на предикатни престъпления.

Мерки

167. Банките трябва да извършват комплексна проверка на клиента за наредителя. На практика повечето банки приемат само нареждания от съществуващи клиенти и по-широките бизнес отношения, които банката има с клиента, могат да подпомогнат усилията ѝ за извършване на надлежна проверка.

168. Когато банка предоставя услуги по търговско финансиране на клиент, тя следва да предприеме действия, като част от своя процес на комплексна проверка за разбиране на стопанската дейност на своя клиент. Примери за вида информация, която банката би могла да получи, включват държави, с които клиентът търгува, кои търговски маршрути се използват, кои стоки се търгуват, с кого търгува клиентът (купувачи, доставчици и др.), дали клиентът използва представители или трети страни, и, ако това е така, къде са установени те? Това следва да помогне на банките да разберат кой е клиентът и да улесни разкриването на необичайни или съмнителни сделки.

169. Когато банка е кореспондент, тя трябва да прилага МКП по отношение на респондента. Кореспондентските банки трябва да следват насоките относно кореспондентските банкови отношения в Дял III, Глава 1.

Разширена комплексна проверка на клиента

170. В случаи с по-висок риск, банките трябва да прилагат разширена комплексна проверка. Като част от това банките следва да обмислят дали извършването на по-задълбочени

надлежни проверки на сделката и на други страни по сделката (вкл. лица, които не са клиенти) биха били подходящи.

171. Проверки на други страни по сделката могат да включват:

- Предприемане на действия за по-добро разбиране на собствеността или предварителната информация за други страни по сделката, по-специално когато те са установени в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ или когато работят с високорискови стоки. Това може да включва проверки на търговски регистри на дружеството и разузнавателни източници на трета страна и търсене в Интернет в публични източници.
- Получаване на повече информация относно финансовото състояние на участващите страни.

172. Проверките на сделките могат да включват:

- използване на източници на данни от трета страна или публични източници на данни, например Международната морска служба (за предупредителни надписи, товарителници, проверки за доставките и цените) или безплатна услуга за отчитане на контейнери при доставките за проверка на предоставената информация и дали целта на сделката е законна;
- използване на професионална преценка за отчитане дали цените на стоките имат търговски смисъл, по-специално във връзка с търгувани стоки, за които може да бъде получена надеждна и актуална информация за цени;
- проверка дали теглото и обемът на превозваните стоки са в съответствие с метода на доставка.

173. Тъй като в голяма степен акредитивите и инкасата са на хартиен носител и са придружени от търговски документи (напр. фактури, товарителници и манифести), автоматичното наблюдение на сделки може да не е възможно. Обработващата банка следва да оцени тези документи за съответствие с условията на търговската сделка и изисква длъжностните лица да използват професионални експертни знания и преценка дали някои необичайни характеристики оправдават прилагането на разширени МКП или пораждат съмнение за ИП/ФТ³³.

Опростена комплексна проверка на клиента

174. Проверките, които банките редовно извършват с цел разкриване на измами и гарантиране, че сделката отговаря на стандартите, установени от Международната

³³ Банките редовно проверяват документите за откриване на опити за манипулиране на банка или неин клиент. Те са основна част от услугите, предоставяни от банка, която предлага търговско финансиране. Възможно е банките да могат да доразвиват съществуващите механизми за контрол за изпълнение на своите задължения за противодействие на ИП/ФТ.

търговска камара означават, че на практика няма да прилагат опростени МКП дори в случаи с нисък риск.

Глава 7: Секторни насоки за животозастрахователни предприятия

175. Животозастрахователните продукти са предназначени за финансова защита на титуляра на полица срещу риска от несигурно бъдещо събитие като смърт, заболяване или да надживее спестявания при пенсиониране (риск от дълголетие). Защитата се постига от застраховател, който обединява финансовите рискове, с които се сблъскват много различни титуляри на полици. Животозастрахователните продукти могат да бъдат закупени като инвестиционни продукти или за пенсионни цели.
176. Животозастрахователните продукти са предоставени чрез различни канали за дистрибуция на клиентите, които могат да бъдат физически или юридически лица или правни договорености. Бенефициерът на договора може да бъде титуляра на полицата или избрана или определена трета страна; бенефициерът също може да се промени по време на срока, а първоначалният бенефициер може никога да не се облагодетелства.
177. Повечето животозастрахователни продукти са предназначени за дълъг период от време и някои от тях ще бъдат изплатени единствено при удостоверимо събитие, например смърт или пенсиониране. Това означава, че много животозастрахователни продукти не са достатъчно гъвкави, за да бъдат първият инструмент на избор за лицата, осъществяващи изпиране на пари. Същевременно, както с други продукти в областта на финансовите услуги, съществува риск, че средствата, използвани за закупуване на застраховка „живот“, могат да бъдат придобити от престъпна дейност.
178. Дружествата в този сектор трябва да вземат предвид следните рискови фактори и мерки, заедно с посочените в Дял II от настоящите насоки. Секторните насоки в Дял III, Глави 5 и 9 също могат да бъдат от значение в този контекст. Когато се използват посредници, рисковите фактори за канала на доставка, определени в Дял II, Точки 32—33, са от значение.
179. Посредниците също могат да сметат тези насоки за полезни.

Рискови фактори

Рискови фактори, свързани с продукт, услуга и сделка

180. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:
- Гъвкавост на плащанията, например продуктът позволява:
 - i. плащания от неидентифицирани трети страни;
 - ii. плащания на премии с висока стойност или неограничена стойност, надплащания или големи обеми на плащания на премии с ниска стойност;

iii. плащания в брой.

- Лесен достъп до натрупаните средства, например продуктът позволява частични тегления или ранно предаване по всяко време, с ограничени разходи и такси.
- Прехвърляемост, например продуктът може да бъде:
 - i. търгуван на вторичен пазар;
 - ii. използван като обезпечение по заем.
- Анонимност, например продуктът улеснява или дава възможност за анонимност на клиента.

181. Фактори, които могат да допринесат за намаляване на риска, включват: Продуктът:

- се изплаща само при настъпването на предварително определено събитие, например смърт, или на определена дата, както в случая на кредитни животозастрахователни полици, които покриват потребителски и ипотечни заеми и биват изплащани само при смърт на застрахованото лице;
- няма откупна стойност;
- няма инвестиционен елемент;
- няма споразумение за плащане на трета страна;
- изисква общият размер на инвестицията да бъде намален до ниска стойност;
- е животозастрахователна полица, по която премията е ниска;
- позволява единствено редовни плащания на премии с малка стойност, например няма надплащане;
- е достъпен само чрез работодателите, например пенсионна схема, пенсиониране поради достигната възраст или подобна схема, които предвиждат доходи при пенсиониране на служители, където вноските се извършват чрез удържки от заплатите и правилата на схемата не позволяват прехвърляне на дяловете на даден член по схемата;
- не може да бъде откупен обратно в краткосрочен или средносрочен план, както в случая с пенсионни схеми, без възможност за ранно предаване;
- не може да бъде използван като обезпечение;
- не се позволяват парични плащания;
- има условия, които трябва да бъдат изпълнени, за ползване на данъчно облекчение.

Рискови фактори, свързани с клиента и бенефициера

182. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Вида на клиента, например:
 - i. юридически лица, чиято структура затруднява идентифицирането на действителния собственик;
 - ii. клиентът или действителният собственик на клиента е видна политическа личност;
 - iii. бенефициерът на полицата или действителният собственик на бенефициера е видна политическа личност;
 - iv. възрастта на клиента е необичайна за вида на търсения продукт (напр. клиентът е твърде млад или твърде стар);
 - v. договарът не съответства на финансовото състояние на клиента;
 - vi. професията или дейностите на клиента се считат за особено вероятни да бъдат свързани с изпиране на пари, например, защото са известни с разплащания предимно в брой или са изложени на висок риск от корупция;
 - vii. договарът е подписан от „контролиращ орган“, например доверително дружество, действащо от името на клиента;
 - viii. титулярът на полица и/или бенефициерът на договора са дружества с номинирани акционери и/или акции на приносител.

- Поведението на клиента:
 - i. Във връзка с договора, например:
 - a. клиентът често прехвърля договора на друг застраховател;
 - b. честите и необяснени върнати суми, особено когато възстановяването се извършва по различни банкови сметки;
 - c. клиентът се възползва често или неочаквано от разпоредбите за свободен преглед/период на очакване, по-специално, когато възстановяването е направено за очевидно несвързана трета страна³⁴;

³⁴ Разпоредбата за свободен преглед е договорна разпоредба, често задължителна по силата на местното законодателство, която позволява на собственика на полица или анюитанта на животозастрахователен

- d. клиентът понася високи разходи, като желае предсрочно прекратяване на даден продукт;
 - e. клиентът прехвърля договора на привидно несвързана трета страна;
 - f. искане от страна на клиента за промяна или увеличаване на застрахователната сума и/или плащането на премията са необичайни или прекомерни.
- ii. Във връзка с бенефициера, например:
- a. застрахователят е осведомен за промяна на бенефициера само когато искът е подаден;
 - b. клиентът променя клаузата за бенефициера и избира привидно несвързана трета страна;
 - c. застрахователят, клиентът, действителният собственик, бенефициерът или действителният собственик на бенефициера са в различни юрисдикции.
- iii. Във връзка с плащания, например:
- a. клиентът използва необичайни методи на плащане, например пари в брой или структурирани парични инструменти или други форми на платежни инструменти, които насърчават анонимност;
 - b. плащания от различни банкови сметки без обяснение;
 - c. плащания от банки, които не са установени в държавата на пребиваване на клиента;
 - d. клиентът извършва надплащания често или на висока стойност, когато това не е било очаквано;
 - e. плащания, получени от несвързани трети страни;
 - f. вноска към пенсионния план за наваксване, близо до дата на пенсиониране.

183. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

В случай на фирмено животозастраховане, клиентът е:

- кредитна или финансова институция, която попада в обхвата на изискванията за противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма и върху нея

договор или анюитетен договор да прегледа договор за определен брой дни и да го върне за пълно възстановяване на средствата.

е осъществен надзор за спазването на тези изисквания по начин, който е в съответствие с Директива (ЕС) 2015/849;

- публично дружество, чиито акции се търгуват на фондова борса и спрямо което се прилагат регулаторни изисквания за оповестяване (съгласно правилата на фондовата борса или по силата на закон или правоприлагащи норми), които налагат изисквания за гарантиране на достатъчна прозрачност относно действителните собственици, или мажоритарно притежавано дъщерно дружество на такова дружество;
- публична администрация или публично предприятие от юрисдикция на ЕИП.

Рискови фактори, свързани с канала за дистрибуция

184. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- индиректни продажби, например продажби онлайн, по пощата или по телефона, без подходящи предпазни мерки, например електронни подписи или документи за електронна идентификация, които отговарят на изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014;
- дълги вериги от посредници;
- използва се посредник при необичайни обстоятелства (напр. необяснено географско разстояние).

185. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

- Посредниците са добре известни на застрахователя, който се е уверил, че посредникът прилага МКП, съответстващи на риска, свързан с отношенията и в съответствие с мерките, изисквани по Директива (ЕС) 2015/849.
- Продуктът е единствено наличен на служителите на определени дружества, които имат договор със застраховател за осигуряване на застраховка „живот“ за техните служители, напр. като част от пакет от привилегии.

Рискови фактори, свързани с държавата или географското разположение

186. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Застрахователят, клиентът, действителният собственик, бенефициерът или действителният собственик на бенефициера са със седалище или са свързани с юрисдикции, характеризиращи се с по-висок риск от ИП/ФТ. Дружествата следва да отделят специално внимание на юрисдикциите без ефективен надзор за противодействие на ИП/ФТ.
- Премиите се изплащат чрез сметки във финансови институции, установени в юрисдикции, свързани с по-висок риск от изпиране на пари/финансиране на тероризъм. Дружествата следва да отделят специално внимание на юрисдикциите без ефективен надзор за противодействие на ИП/ФТ.

- Посредникът се намира или е свързан с юрисдикции, характеризиращи се с по-висок риск от ИП/ФТ? Дружествата следва да отделят специално внимание на юрисдикциите без ефективен надзор за противодействие на ИП/ФТ.

187. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

- Държавите са идентифицирани от надеждни източници, като взаимни оценки или подробни доклади за оценка, като разполагачи с ефективни системи за противодействие на ИП/ФТ.
- Държавите са определени от надеждни източници като характеризиращи се с ниско равнище на корупция и друга престъпна дейност.

Мерки

188. Член 13, параграф 5 от Директива (ЕС) 2015/849 предвижда, че за животозастрахователната дейност дружествата трябва да прилагат МКП не само за клиента и действителния собственик, а също така и за бенефициерите, непосредствено след като те бъдат установени или посочени. Това означава, че дружествата трябва да:

- получават името на бенефициера, когато физическо или юридическо лице или правен субект е посочено като бенефициер; или
- получават достатъчно информация, за да се уверят, че самоличностите на бенефициерите могат да бъдат установени към момента на изплащане, когато бенефициерите са категория от лица или обозначени с определени характеристики. Например, когато бенефициерът е „бъдещите ми внуци“, застрахователят може да получи информация за децата на притежателя на полицата.

189. Дружествата трябва да извършат проверка на самоличността на бенефициерите най-късно в момента на изплащане.

190. Когато дружеството знае, че дейността по животозастраховане е прехвърлена на трето лице, което ще получи стойността на полицата, то трябва да идентифицира действителния собственик към момента на прехвърлянето.

Разширена комплексна проверка на клиента

191. Следните мерки за разширена комплексна проверка могат да бъдат подходящи в ситуация с висок риск:

- Когато клиентът се възползва от период за „свободен преглед“/„периода на изчакване“, премията следва да бъде възстановена по банковата сметка на клиента, от която са изплатени средства. Дружествата следва да гарантират, че са проверили самоличността на клиента в съответствие с член 13 от Директива (ЕС) 2015/849 преди връщането, по-специално, когато премията е голяма или обстоятелствата изглеждат необичайни по друг начин. Дружествата следва също да преценят дали отмяната

поражда съмнение относно сделката и дали подаването на доклад за подозрителна дейност би било целесъобразно.

- Допълнителни действия могат да бъдат предприети за по-доброто познаване от страна на дружеството на клиента, действителния собственик, бенефициера или действителния собственик на бенефициера, трети страни платци и получатели на плащане. Примерите включват:
 - i. да не се използва дерогацията в член 14, параграф 2 от Директива (ЕС) 2015/849, която предвижда освобождаване от първоначална комплексна проверка на клиента;
 - ii. проверка на самоличността на други заинтересовани страни, включително трети страни платци и получатели на плащане, преди началото на деловите взаимоотношения;
 - iii. получаване на допълнителна информация за установяване на планираното естество на деловите взаимоотношения;
 - iv. получаване на допълнителна информация относно клиента и по-редовно актуализиране на данните за идентифициране на клиента и действителния собственик;
 - v. ако платецът и клиентът са различни лица, установяване на причината за това;
 - vi. проверка на самоличността въз основа на повече от един надежден и независим източник;
 - vii. установяване на източника на богатството и произхода на средствата, например данни за заетостта и възнагражденията, наследство или бракоразводни решения;
 - viii. при възможност, идентифициране на бенефициера в началото на деловите взаимоотношения, а не да се чака, докато бъде идентифициран или определен, като се има предвид, че бенефициерът може да се промени по време на срока на действие на полицата;

- ix. идентифициране и проверка на самоличността на действителния собственик на бенефициера.
 - x. в съответствие с членове 20 и 21 от Директива (ЕС) 2015/849, предприемането на мерки за определяне дали клиентът е видна политическа личност и предприемането на разумни мерки за определяне дали бенефициерът или неговият действителен собственик е видна политическа личност по време на прехвърлянето на полицата, цялостно или частично, или най-късно към момента на изплащане;
 - xi. изискване първото плащане да бъде извършено през сметка на името на клиента в банка, която попада в обхвата на стандарти за комплексна проверка, които са не по-малко строги от тези, изисквани съгласно Директива (ЕС) 2015/849.
192. Член 20 от Директива (ЕС) 2015/849 изисква, когато рискът, свързан с отношения с видна политическа личност, е висок, дружествата трябва не само да прилагат МКП в съответствие с член 13 от Директивата, но и да информират висшето ръководство преди изплащане на полицата по такъв начин, за да може висшето ръководство да си формира обосновано мнение за риска от ИП/ФТ, свързан със случая, и да реши кои са най-подходящите мерки за намаляване на този риск; в допълнение, дружествата трябва да извършват разширена комплексна проверка за всички делови взаимоотношения.
193. Може да е необходимо по-често и по-задълбочено наблюдение на сделките (вкл. ако е необходимо, установяване на произхода на средствата).

Опростена комплексна проверка на клиента

194. Следните мерки могат да удовлетворят някои от изискванията, свързани с комплексната проверка на клиента при случаи с нисък риск (доколкото е разрешено от националното законодателство):
- Дружества могат да допуснат, че проверката на самоличността на клиента е извършена въз основа на плащане от сметка, за която дружеството се е уверило, че е на името на клиента, самостоятелно или съвместно с друго лице в регулирана кредитна институция от ЕИП.
 - Дружества могат да допуснат, че проверката на самоличността на бенефициера на договора се осъществява въз основа на плащане, извършено по сметка на името на бенефициера в регулирана кредитна институция от ЕИП.

Глава 8: Секторни насоки за инвестиционни посредници

195. Управлението на инвестиции е управлението на активите на даден инвеститор за постигане на определени инвестиционни цели. То включва дискреционно управление на инвестиции, при което инвестиционните мениджъри вземат инвестиционни решения от името на своите клиенти и консултантско управление на инвестиции, при което инвестиционните мениджъри съветват клиентите си какви инвестиции да правят, но не извършват сделки от името на своите клиенти.
196. Инвестиционните мениджъри обикновено имат ограничен брой частни или институционални клиенти, много от които са състоятелни, например физически лица с висока нетна стойност на активите, тръстове, дружества, държавни агенции и други дружества със специална инвестиционна цел. Средствата на клиентите често се обработват от местен попечител, а не от инвестиционния мениджър. Рискът от ИП/ФТ, свързан с управление на инвестициите следователно е повлиян основно от риска, свързан с вида на клиентите, които инвестиционните мениджъри обслужват.
197. Дружествата в този сектор трябва да вземат предвид следните рискови фактори и мерки, заедно с тези, посочени в Дял II от настоящите насоки. Секторните насоки в Дял III, Глава 5, също могат да бъдат от значение в този контекст.

Рискови фактори

Рискови фактори, свързани с продукт, услуга или сделка

198. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:
- необичайно големи операции;
 - възможни са плащания към трета страна;
 - продуктът или услугата се използват за подписка, което бързо е последвано от възможности за обратно изкупуване, с ограничена намеса от страна на инвестиционния мениджър.

Рискови фактори, свързани с клиента

199. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:
- Поведение на клиента, например:
 - i. обосновката за инвестицията няма явна икономическа цел;
 - ii. клиентът желае да изкупи обратно или да откупи дългосрочна инвестиция в кратък срок след първоначалната инвестиция или преди датата на изплащане

без ясна обосновка, по-специално, когато това води до финансова загуба или плащане на високи трансакционни разноси;

- iii. клиентът иска многократно покупка и продажба на акции в рамките на кратък период от време без очевидна стратегия или икономическа обосновка;
 - iv. нежелание да се предоставя информация, свързана с комплексната проверка на клиента и на действителния собственик;
 - v. чести промени в информацията, свързана с комплексната проверка на клиента или с данните за плащането;
 - vi. клиентът прехвърля средства в размер над изисквания за инвестицията и иска възстановяване на излишните суми;
 - vii. обстоятелствата, при които клиентът се възползва от „периода на изчакване“ ,пораждат съмнение;
 - viii. използването на множество сметки без предварително уведомление, особено когато тези сметки са открити в много или високорискови юрисдикции;
 - ix. клиентът желае да структурира отношенията по такъв начин, че се използват множеството страни, например номинирани дружества, в различни юрисдикции, особено когато тези юрисдикции са свързани с по-висок риск от ИП/ФТ.
- Вида на клиента, например:
 - i. клиентът е дружество или тръст, установени в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ (дружествата следва да обръщат особено внимание на онези юрисдикции, които не спазват ефективно международните стандарти за данъчна прозрачност);
 - ii. клиентът е дружество със специална инвестиционна цел, което извършва малка или никаква комплексна проверка на собствените си клиенти;

- iii. клиентът е нерегулирано дружество със специална инвестиционна цел трета страна;
 - iv. структурата на собственост и контрол на клиента е непрозрачна;
 - v. клиентът или действителният собственик е видна политическа личност, или заема друга видна позиция, която би могла да му позволи да злоупотреби със своето положение за лични облаги;
 - vi. клиентът е нерегулирано номинирано дружество с неизвестни акционери.
- Стопанската дейност на клиента, например средствата на клиента са получени от стопанска дейност в сектори, които са свързани с висока степен на риск от финансови престъпления.

200. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

- Клиентът е институционален инвеститор, чийто статут е бил проверен от държавна агенция от ЕИП, например одобрена от правителство пенсионна схема.
- Клиентът е правителствен орган от юрисдикция от ЕИП.
- Клиентът е финансова институция, установена в юрисдикция от ЕИП.

Рискови фактори, свързани с държавата или географското разположение

201. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Инвеститорът или неговият попечител се намира в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ.
- Средствата идват от юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ.

Мерки

202. Инвестиционните мениджъри обикновено трябва да изградят добро познаване на клиентите си, за да им помогнат да определят подходящи инвестиционни портфейли. Събраната информация ще бъде подобна на тази, която дружествата получават за целите на противодействие на ИП/ФТ.

203. Дружествата следва да спазват насоките за разширена комплексна проверка, определени в Дял II в случаи с по-голям риск. Освен това, когато рискът, свързан с деловите взаимоотношения, е висок, дружествата следва да:

- идентифицират и при необходимост да проверят самоличността на основните инвеститори на клиента на дружеството, когато клиентът е трета страна — нерегулирано дружество със специална инвестиционна цел;

- разбират причината за всяко плащане или превод до или от непроверена трета страна.
204. Доколкото е разрешено от националното законодателство, инвестиционните мениджъри могат да прилагат насоките за опростена комплексна проверка, определени в Дял II в случаи с нисък риск.

Глава 9: Секторни насоки за доставчиците на инвестиционни фондове

205. Осигуряването на инвестиционни фондове може да включва множество страни: управителя на фонда, назначени консултанти, депозитар и подпопечители, регистратори и, в някои случаи, основни борсови посредници. Аналогично, разпределението на тези фондове може да включва страни като обвързани представители, консултиращи и изразяващи собствено мнение мениджъри на благосъстояние, доставчици на услуга чрез платформа и независими финансови консултанти.

206. Видът и броят на страните, участващи в процеса на разпределение на средства, зависят от естеството на фонда и могат да повлияят върху познанията на фонда за неговия клиент и инвеститори. Фондът или когато самият той не е задължен субект, управителят на фонда запазва отговорността за спазване на задълженията за противодействие на ИП/ФТ, въпреки че аспекти на задълженията за комплексна проверка на фонда могат да се изпълняват от един или повече от тези други страни при определени условия.

207. Инвестиционните фондове могат да бъдат използвани от лица или дружества за целите на ИП/ФТ:

- Фондовете за индивидуални инвеститори често се разпределят без физическо присъствие; достъпът до тези фондове често е лесен и относително бърз за постигне и участията в такива фондове могат да се прехвърлят между различни страни.
- Алтернативните инвестиционни фондове, като хедж фондове, фондове за недвижими имоти и фондове за дялово участие, обикновено имат по-малък брой инвеститори, които могат да бъдат частни лица, както и институционални инвеститори (пенсионни фондове, фондове, инвестиращи в други фондове). Фондове, които са създадени за ограничен брой физически лица с висока нетна стойност на активите или за дружествата за управление на имуществото на заможни семейства, могат да имат присъщо по-висок риск от злоупотреба за целите на ИП/ФТ, отколкото фондовете за индивидуални инвеститори, тъй като е по-вероятно инвеститорите да бъдат в положение да упражняват контрол над активите на фонда. Ако инвеститорите упражняват контрол над активите, подобни фондове се използват за управление на лични активи, които са споменати като фактор, посочващ потенциално по-висок риск, в приложение III към Директива (ЕС) 2015/849.
- Въпреки често средносрочния до дългосрочен характер на инвестицията, което може да допринесе за ограничаване на привлекателността на тези продукти с цел изпиране на пари, те все пак могат да представляват интерес за лицата, които се занимават с изпиране на пари въз основа на способността им да генерират растеж и доходи.

208. Настоящата глава е насочена към:

- a. управителите на инвестиционни фондове, извършващи дейности

- съгласно член 3, параграф 2, буква а) от Директива (ЕС) 2015/849; и
- b. инвестиционни фондове, които продават свои собствени акции или дялове, по член 3, параграф 2, буква г) от Директива (ЕС) 2015/849.

Други страни, участващи в осигуряването или разпределението на фонда, например посредници, може да бъдат длъжни да спазват собствените си задължения за комплексна проверка и следва да се отнесат към съответните глави в настоящите насоки, както е целесъобразно.

209. За фондове и управители на фондове, секторните насоки в Дял III, Глави 1, 7 и 8 също могат да бъдат от значение.

Рискови фактори

Рискови фактори, свързани с продукт, услуга или сделка

210. Следните фактори могат да доведат до нарастване на риска, свързан с фонда:

- Фондът е предназначен за ограничен брой физически лица или семейни съдружия, например частен фонд или фонд с един инвеститор.
- Възможно е абониране за фонда и след това бързо откупуване на инвестицията, без инвеститорът да понася значителни административни разходи.
- Дялове или акции във фонда могат да се търгуват, без фондът или управителят на фонда да бъдат уведомени по време на търговията и като резултат информацията за инвеститорите е разпръсната между няколко субекта (каквото е случая с фондове от затворен тип, които се търгуват на вторични пазари).

211. Следните фактори могат да доведат до нарастване на риска, свързан с подписката:

- Записването включва сметки или трети страни в няколко юрисдикции, по-специално, когато тези юрисдикции са свързани с висок риск от ИП/ФТ, както е определено в точки 22—27 от Дял II на насоките.
- Записването включва записали се лица или получатели трети страни, по-специално, когато това е неочаквано.

212. Следните фактори могат да доведат до намаляване на риска, свързан с фонда:

- Не са позволени плащания към трета страна.
- Фондът е отворен за дребни инвеститори, а инвестициите са с таван.

Рискови фактори, свързани с клиента

213. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Поведението на клиента е необичайно, например:

- i. Обосновката за инвестицията няма ясна стратегия или икономическа цел или клиентът извършва инвестиции, които са несъвместими с общото финансово състояние на клиента, когато тази информация е известна на фонда или на управителя на фонда.
- ii. Клиентът иска да изкупи обратно или да откупи инвестиция в кратък срок след първоначалната инвестиция или преди датата на изплащане без ясна обосновка, по-специално, когато това води до финансова загуба или плащане на високи трансакционни разноски.
- iii. Клиентът иска многократно покупка и продажба на акции в рамките на кратък период от време без очевидна стратегия или икономическа обосновка.
- iv. Клиентът прехвърля средства в размер над изисквания за инвестицията и иска излишните суми да бъдат възстановени.
- v. Клиентът използва множество сметки без предварително уведомление, особено когато тези сметки са открити в различни юрисдикции или юрисдикции, свързани с по-висок риск от ИП/ФТ.
- vi. Клиентът желае да структурира отношенията по такъв начин, че да се използват множество страни, например нерегулирани номинирани дружества в различни юрисдикции, особено когато тези юрисдикции са свързани с по-висок риск от ИП/ФТ.
- vii. Клиентът внезапно променя местоположението си без обосновка, например чрез промяна на държавата си на пребиваване.
- viii. Клиентът и действителният собственик се намират в различни юрисдикции и поне една от тези юрисдикции е свързана с по-висок риск от ИП/ФТ съгласно определението в общата част от насоките.
- ix. Средствата на действителния собственик са генерирани в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ, по-специално, когато юрисдикцията е свързана с по-високи равнища на предикатни престъпления за ИП/ФТ.

214. Следните фактори могат да допринесат за намаляване на риска:

- клиентът е институционален инвеститор, чийто статут е бил проверен от държавна агенция от ЕИП, например одобрена от правителство пенсионна схема;
- клиентът е дружество в държава членка на ЕИП, или трета държава, която има изисквания за противодействие на ИП/ФТ, които не са по-малко строги от тези, изисквани от Директива (ЕС) 2015/849.

Рискови фактори, свързани с канала за дистрибуция

215. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- неясни или сложни канали за дистрибуция, които ограничават надзора на фонда над неговите делови взаимоотношения и ограничават способността му за наблюдение на сделките, например фондът използва голям брой подизпълнители за разпространение в трети държави;
- дистрибуторът се намира в юрисдикция, свързана с по-висок риск от ИП/ФТ съгласно определението в общата част на настоящите насоки.

216. Следните фактори могат да свидетелстват за по-нисък риск:

- Фондът допуска само определен вид нискорисков инвеститор като регулирани дружества, които инвестират в качеството на принципал (напр. животозастрахователни дружества) или корпоративни пенсионни схеми.
- Фондът може да бъде купен или обратно изкупен единствено чрез дружество, например финансов посредник, в държава членка на ЕИП, или трета държава, която има изисквания за БИП/БФТ, които не са по-малко строги от тези, изисквани от Директива (ЕС) 2015/849.

Рискови фактори, свързани с държавата или географското разположение

217. Следните фактори могат да допринесат за увеличаване на риска:

- Средствата на инвеститорите са генерирани в юрисдикции, свързани с по-висок риск от ИП/ФТ, по-специално свързаните с по-високи равнища на предикатни престъпления за изпиране на пари.
- Фондът или управителят на фонд инвестира в сектори с по-висок риск от корупция (напр. добивната промишленост или търговия с оръжия) в юрисдикции, които според надеждни източници се характеризират със значителни равнища на корупция или други предикатни престъпления, свързани с изпиране на пари/финансиране на тероризъм, и по-специално в случаите, когато фондът е фонд на един инвеститор или има ограничен брой инвеститори.

Мерки

218. Мерките, които фондовете или управителите на фондове следва да предприемат за изпълнение на задълженията си за комплексна проверка на клиента, ще зависят от това, как клиентът или инвеститорът (когато инвеститорът не е клиент) достига до фонда. Фондът или управителят на фонда следва също да предприема отчитащи риска мерки за идентифициране и потвърждаване на самоличността на физически лица, ако има такива, които в крайна сметка притежават или контролират клиента (или от чието име се осъществява сделката), например като изисква от потенциалния инвеститор да обяви кога за пръв път кандидатства да се присъедини към фонда, независимо дали инвестира от свое име, или е посредник, който инвестира от името на друго лице.

219. Клиентът е:

- a) физическо или юридическо лице, което пряко купува дялове или акции във фонд за собствена сметка, а не от името на други, основни инвеститори; или
- b) дружество, което като част от своята икономическа дейност, пряко закупува дялове или акции на свое име и упражнява контрол върху инвестицията за крайната полза на една или повече трети страни, които не контролират инвестицията или инвестиционните решения; или
- c) дружество, например финансов посредник, който действа от свое име и е регистрирания собственик на акции или дялове, но действа за сметка и съгласно специални указания от една или повече трети страни (напр. защото финансовият посредник е номинирано лице, брокер, оператор на обединена сметка за множество клиенти/сметка „омнибус“ или оператор на подобно образуване от пасивен тип); или
- d) клиент на дружеството, например клиент на финансов посредник, когато дружеството не е регистрирания собственик на акциите или дяловете (напр. защото инвестиционният фонд използва финансов посредник да разпределя акциите или дяловете във фонда и инвеститорът закупува дялове или акции чрез дружеството и дружеството не става законен собственик на дяловете или акциите).

Мерки за опростена и разширена комплексна проверка на клиента, които следва да се предприемат в случаите, описани в точки 219а и 219б

220. В случаите, посочени в точки 219а и 219б, примерите за разширени МПК, които фонд или управител на фонд следва да прилага в случаи с висок риск, включват:

- получаване на допълнителна информация за клиента, например неговата репутация и история, преди установяването на делови взаимоотношения;
- предприемане на допълнителни стъпки за по-нататъшна проверка на получените документи, данни или информация;
- получаване на информация относно произхода на средствата и/или източника на богатство на клиента и на действителния собственик на клиента;
- въвеждане на изискване обратно изкупуване да бъде извършено чрез начална сметка, използвана за инвестиция или сметка на името на клиента или съвместна сметка на клиента с друго лице;
- повишаване на честотата и интензивността на наблюдение на операциите;
- изискване първото плащане да бъде извършено посредством платежна сметка, поддържана на името на клиента или съвместна сметка на клиента с друго лице при регулирана кредитна или финансова институция от ЕИП или регулирана кредитна или финансова институция от трета държава, която има изисквания за ИП/ФТ, които са не по-малко строги от тези, изисквани от Директива (ЕС) 2015/849;
- получаването на одобрение от висшето ръководство към момента на сделката, когато клиентът използва стока или услуга за първи път;
- засилено наблюдение на отношенията с клиентите и индивидуални сделки.

221. В случаи с нисък риск, доколкото е разрешено от националното законодателство и при условие че средствата действително се прехвърлят към или от платежна сметка, поддържана на името на клиента, самостоятелно или съвместно с друго лице, при регулирана кредитна или финансова институция от ЕИП, пример за опростени МПК, които фондът или управителят на фонда могат да прилагат е използване на източника на средства за изпълнение на някои от изискванията, свързани с комплексната проверка.

Мерки за опростена и разширена комплексна проверка на клиента, които следва да се предприемат в случаите, описани в точка 219в

222. В случаите, описани в точка 219в, когато финансовият посредник е клиент на фонда или на управителя на фонда, фондът или управителят на фонда следва да прилагат чувствителни към риска МПК за финансовия посредник. Фондът или управителят на фонда следва също така да вземат мерки, отчитащи риска при идентифициране и проверка на самоличността на инвеститорите, свързани с финансовия посредник, тъй като тези инвеститори са действителните собственици на средствата, инвестирани чрез

посредника. Доколкото е разрешено от националното законодателство, в случаи с нисък риск, фондове или управители на фондове могат да прилагат опростени МКП, подобни на описаните в точка 112 от настоящите насоки, при спазване на следните условия:

- Финансовият посредник попада в обхвата на задълженията за противодействие на ИП/ФТ в юрисдикция от ЕИП или в трета държава, която има изисквания за противодействие на ИП/ФТ, които са не по-малко строги от тези, изисквани от Директива (ЕС) 2015/849.
- Финансовият посредник подлежи на ефективен надзор за спазването на тези изисквания.
- Фондът или управителят на фонда е предприел отчитащи риска действия, за да се увери, че рискът от ИП/ФТ, свързан с деловите взаимоотношения е нисък, въз основа, наред с другото, на оценката на фонда или на управителя на фонда за стопанската дейност на финансовия посредник, видовете клиенти, обслужвани от дейността на посредника и юрисдикциите, в които попада стопанската дейност на посредника.
- Фондът или управителят на фонда е предприел отчитащи риска действия, за да се увери, че посредникът прилага надеждни и отчитащи риска МКП за собствените си клиенти и техните действителни собственици. Като част от това, фондът или управителят на фонда следва да предприемат мерки, които отчитат риска при оценка на адекватността на политиките и процедурите за комплексна проверка на посредника, например като се позовават на обществено достъпна информация за данните за съответствието на посредника или прекия контакт с посредника.
- Фондът или управителят на фонда е предприел отчитащи риска действия, за да се увери, че посредникът ще предостави информация и документи за комплексна проверка относно основните инвеститори незабавно при поискване, например чрез включване на съответните разпоредби в договор с посредника или чрез тестване на способността на посредника да осигури информация за комплексна проверка на клиента при поискване.

223. Когато рискът се увеличава, по-специално, когато фондът е определен за ограничен брой инвеститори, трябва да се прилагат разширени МКП и могат да включват определените в точка 220 по-горе.

Мерки за опростена и разширена комплексна проверка на клиента, които следва да се предприемат в случаите, описани в точка 219г

224. В случаите, описани в точка 219г, фондът или управителят на фонда следва да прилага чувствителни към риска МКП спрямо крайния инвеститор като клиент на фонда или управителя на фонда. За изпълнение на своите задължения за комплексна проверка на клиента, фондът или управителят на фонда може да разчита на посредника в съответствие със и при спазване на условията, посочени в Глава II, Раздел 4 от Директива (ЕС) 2015/849.

225. Доколкото е разрешено от националното законодателство, в случаи с нисък риск, фондовете или управителите на фондове могат да прилагат опростени МКП. При условие че са изпълнени условията в точка 222, опростените МКП може да се състоят от получаването на идентификационни данни от фонда или управителя на фонда от регистъра на акциите на фонда, заедно с информацията, посочена в член 27, параграф 1 от Директива (ЕС) 2015/849, които фондът или управителят на фонда трябва да получат от посредника в разумен срок. Фондът или управителят на фонда следва да определи времева рамка в съответствие с подхода, основан на риска.
226. Когато рискът се увеличава, по-специално, когато фондът е определен за ограничен брой инвеститори, трябва да се прилагат разширени МКП и могат да включват определените в точка 220 по-горе.

Дял IV — Въвеждане

Изпълнение

227. Компетентните органи и дружествата следва да се съобразят с настоящите насоки до 26 юни 2018 г.